



Преди 100 години

„... След страшните изпитания, които изживя нашата Църква... ние имахме радостта да констатираме, че тя (тяхната вяра) излезе по-чиста и по-здрава...“

(Епископ Михаил Петков)

През лятото на 2013 г. отбелязахме трагичния „юбилей“ от дните, когато нашите баби и дядовци бяха прокудени от родните си места в Тракия и Македония. Не е сега моментът да се връщаме обратно към тези събития.

Добре е обаче да си припомним с какво имущество пристигнаха стотиците хиляди бежанци. Малко покъщнина, малко неунищожени (все още) документи, малко лични вещи, малко книги (преди всичко богослужебни), много спомени... Някои от тях - като отец Йосиф Раданов например - пристигат в България само с едно расо и едно менче, намерено по пътя! Вкъщи се съхранява една дървена солница, донесена от нашите баба и дядо при бягството им от гръцките жестокости в Кукуш през 1913 г. На капака има издълбан надпис „Спомен от Кукуш“. Но преди всичко те пренасят непокътната в новата татковина своята ВЯРА!

Вярата, заради която понекога толкова несгоди и гонения.

Вярата - тази, която ги крепеше по пътя към новите им домове.

Вярата, която ги сгръвяше и хранеше.

Вярата!

Тази вяра, която ни завещаха чиста и непокътната!

Пръснати като пилци из България, нашите предшественици започват постепенно да се установяват по места с надеждата скоро да се завърнат там,

откъдето са дошли. Уви! Надеждите им са попарени набързо! С всеки изминат ден родните им места стават все по-недостижими и далечни. Част от тях са напълно заличени от картата на света. Други са населени с хора от друга вяра. И въпреки всичко до последните си секунди на този свят те не забравят откъде са тръгнали. Дали простиha на причинилите им толкова беди и нещастия, това е друга тема.

Постепенно започват да се „втъкават“ в новата ситуация. Започват да градят новите си

На стр. 2



„Преображение“, йезуитска мисия, Индия 1990 г.

Общността, в която всички сме живи камъни

Детска лагер-школа (7-11 юли 2014 г.)

Понякога поемаме по пътища, от които не знаем какво да очакваме, но водени от Божията воля, винаги можем да се надяваме, че нещо хубаво ще ни се случи. Така и стана. С Божията благословия трите енории от градовете Свищов, Велико Търново и Габрово сформираха детска лагер-школа от 7 до 11 юли 2014 г. в Лясковец, посветена на общността, в която всички сме живи камъни. Благодарение на нашите духовни водачи - отец Патрик, отец Страхил и сест-

ра Франческа, успяхме заедно да изградим нашата общност, в която всеки камък беше ценен, основополагащ и точно на мястото си, за да издържи на всички заобикалящи ни предизвикателства.

Имахме пет дена на разположение, в които всички аниматори и катехисти трябваше да предразположат и покажат на децата какво е общността, как се изразява тя и къде може да бъде открита. За целта решихме да създадем четири различни ателиета, свързани

с талантите на децата. Разчитаме на притчата за талантите, възможностите на децата и местността, в която се намирахме. Имаше ателие по рисуване и изработка на декоративни елементи с наименования на отбора „Пъстроцветна дъга“. Второто ателие съчетаваше уменията на децата по отношение на танците; танци в различен стил, ритъм и динамика. Тази група олицетворяваше „Огнените ритми“. Тре-

На стр. 9

Разкази от сърцето

Бях на 22 години, сгодена, и още учех, когато в един неделен ден след църковна служба ми предложиха да стана лектор по компютърна грамотност в занималнята на „Каритас“ - София, в Куклен. Започнах плаха и неуверена. Една година след това ми предложиха да заместя ръководителката на занималнята, която се пенсионира. Страхувах се, че няма да мога да се справя, не вярвах, че ще мога да организирам и ръководя работата в центъра, но... успях. Чувствах се много добре, защото правех това, което най-много обичам - работех с деца и с числа. За мен това се превърна не просто в професия, а в начин на живот.

Занималнята на „Каритас“ - София, в Куклен е създадена през 2000 г., а аз съм свързана с организацията от 2005 г. Центърът се посещава от деца, които имат нужда от допълнителна помощ, свързана с училище - българи, роми, турци, бедни, богати. Много деца пораснаха при нас, посещаваха центъра от 2-ри до 8-и клас. Сега някои от тях вече работят или са студенти и винаги се радват, когато ме видят. Те обичаха всички нас, които се грижехме за тях. Дните, месеците и годините минават неусетно, наслаждавам се на работата, децата ме изпълват с радост. Казвали са ми: „Г-жо, вие сте злато“, „Г-жо, вие сте моят ангел“, „Добре, че ви има“, и още много други топли думи, които винаги ще помня. Има взаимно доверие

На стр. 6

Лято ГРЕСТ В Ореш - „Муконита“ 2014 г.



Лято е, ваканция, игри, забавления... Енория Ореш е отново огласена от нетърпеливите малчугани, готови да се впуснат в нови приключения. Жителите на селото знаят, че ще се случва нещо, което децата чакат отдавна.

„Муконита“ - загадъчна дума, какво ли означава? Всички питаха непрестанно, виждайки емблемите върху тениските на аниматорите. Въпросите не спираха. Имайте търпение, всички онези, които от толкова години участват в лято ГРЕСТ, знаят, че ще има предизвикателства.

„Муконита“ - такава бе иде-



ята на отец Енцо за това лято, разбира се, защото тази година е Година на общността, а Муконита е общност (Комунита - итал. превод). Отец Енцо предложи името на лятната ни група, аниматорите приехме и разбира се, потърсихме сърдечното съдействие на сестра Божена, която ни помогна с избора на логото на ГРЕСТ и отпечатването на тениските за всички участници. Благодарим ти, сестро Божене!

От емблемата личи, че ще има нещо, което ще ни обеди-

На стр. 6

Разум

Скъпи братя и сестри, добър ден,

След като вече говорихме за мъдростта - като първи от седемте дара на Свети Дух, днес бих искал да съсредоточа вниманието върху втория дар - разума. Тук не става въпрос за човешката интелигентност, за възможностите на разума, който може да е повече или по-малко могъщ. Става дума за благодат, която само Свети Дух може да влее и която събужда в християнина способността да отиде отвъд външния вид на действителността и да изследва дълбините на Божията мисъл и Неговия план за спасение.

Свети апостол Павел, обръщайки се към общността на Коринт, описва добре въздействието на този дар - това, което прави дарът на разум в нас; свети Павел казва така: „Око не е видяло, ухо не е чувало и човеку на ум не е идвало това, що Бог е приготвил за ония, които Го обичат. А нам Бог откри това чрез Своя Дух“ (1 Кор. 2, 9-10). Това, разбира се, не означава, че един християнин може да разбере всичко и да има пълно познание за намеренията на Бог; познанието ще се прояви в цялата си яснота, когато се озовем в присъствието на Бог и бъдем наистина едно с Него. Все пак - както внушава самата дума - разумът (интелект) позволява „да се четат“ (intus legere); този дар ни дава да

разберем нещата както Бог ги разбира, с разума на Бог. Защото човек може да разбере ситуацията с човешки ум, с благоразумие, а това е добре. Но разбирането на ситуацията в дълбочина - както Бог я разбира - това е ефектът от този дар. И Исус поиска да изпрати Свети Дух, за да имаме този дар, за да можем всички ние да разбираме нещата така,



както Бог ги разбира, с ума на Бог. Красив подарък, който Господ е дал на всички нас. Това е дарът, с който Свети Дух ни води към Бог и ни прави част от плана на любовта, който Той има за нас.

Ясно е, че дарът на разума е тясно свързан с вярата. Когато Свети Дух обитава в нашите сърца и просвещава нашите умове, ни прави да растем от ден на ден в разбирането на това, което Господ е казал и направил. Самият Исус каза на учениците Си: „Аз ще ви изпратя Светия Дух и Той ще ви научи да разбирате всичко, което съм ви учил. Да разбираме учението на Исус, да разбираме Неговото слово, да разбираме Евангелието, да разбираме Божието слово. Човек може да чете Евангелието и да разбере нещо, но ако четем Евангелието с този дар на Свети Дух, можем да разберем дълбочината на Божиите думи. Това е велик дар, голям дар, който всички ние трябва да искаме и да го искаме заедно. Дай ни, Гос-

поди, дара на разума.“

Има един епизод от Евангелието на Лука, който изразява много добре дълбочината и силата на този дар. След като са присъствали на смъртта на кръста и на погребението на Исус, двама Негови ученици - разочаровани и с разбито сърце, се връщат от Йерусалим към своето село, наречено Емаус. Докато те вървят, възкръсналият Исус се присъединява към тях и започва да им говори; но очите им - забулени от тъга и отчаяние, не са в състояние да Го разпознаят. Исус крачи с тях, но те са толкова тъжни, толкова отчаяни, че не Го разпознават. Но когато Господ им обяснява писанията - за да разберат, че Той трябва да пострада и да умре, а след това и да възкръсне - техните умове се отварят и в техните сърца се събужда надеждата (срв. Лк. 24, 13-27). Това е, което прави Светият Дух с нас - отваря умовете ни, отваря ни, за да разбираме по-добре Божиите неща, човешките неща, ситуацията, всичко... Важен е дарът на разума за нашия християнски живот. Да просим от Господ да ни даде на всички нас този дар, за да разберем - както Той разбира - нещата, които се случват, и да разбираме преди всичко Словото на Бог в Евангелието.

От катехистичните беседи на папа Франциск за даровете на Свети Дух, генерална аудиенция, площад „Свети Петър“, сряда, 30 април 2014 г.

2

ИСТИНА
VERITAS

Брой 8 (1489)
август 2014 г.



408 възрастни хора получиха ежедневни домашни грижи благодарение на набраните средства от благотворителни инициативи на „Каритас България“

За периода 1 юли 2013 г. - 30 юни 2014 г. „Каритас България“ успя да набере чрез благотворителната си кампания „Защото СМЕ ХОРА!“ и други осъществени инициативи сумата от 57 243 лв. Благодарение на тези средства 408 болни възрастни хора получиха в рамките на три месеца и половина всекидневно професионално обгрижване в домашна среда, предоставено от сътрудниците към „Домашни грижи“ на „Каритас“.

Възрастните хора, за които сътрудниците на „Каритас“ полагат всекидневни грижи, страдат от здравословни проблеми, породени от старост или от сериозни хронични заболявания. Това са хора, които имат нужда от наблюдение и дългосрочна грижа, но не могат да си позволят скъпо платени медицински манипулации и лечение.

За тях „Каритас“ реализира услугата „Домашни грижи“, чрез която предоставя здравните и социалните грижи, нужни на възрастните хора, в удобно за тях място, където те се чувстват най-спокойни - в техните домове. Освен професионални грижи сътрудниците на „Каритас“ предоставят топлина и човешко отношение, от които възрастните хора най-много се нуждаят.

Можете да станете част от нашата кауза и да изразите съпричастността си към възрастните хора в нужда, като изпратите SMS с текст DMS CARITAS на 17 777 на цена 1 лв. за всички мобилни оператори или като се свържете с екипа на „Каритас България“.

Благодарим ви, че помагаме заедно на възрастните хора!

Ваня КЛЕЧЕРОВА,
„Каритас България“

От стр. 1

семеини гнезда. Започват да се оформят общности от заселници, дошли от едни и същи селища от Тракия и Македония. И днес все още можем да срещнем топоними, зародени от този процес. Много важно за тях е да бъдат в съседство с хора от същата източно-католическа вяра, защото населението в новата родина е предимно източноправославно и мюсюлманско. Ето защо една от основните грижи на нашите архиереи и духовенство от това време е да се погрижат хората да могат да удовлетворяват своите религиозни потребности. Животът продължава въпреки несгодите. Хората продължават да се женят, да раждат, да умират... Необходимостта от обособяване на нови енории в страната ни става все по-належаща. Като се отчетат затрудненията - институционални и религиозни, създавани от местните държавни и религиозни власти, можем да си представим колко труден е бил животът на желеащите да запазят вярата си.

Свещениците католици от източен

Преди 100 години

обред, пристигнали в България, са в не по-малко окаяно състояние от пасомите си: „... с една шапка на главата и една сутана на гърба...“ Липсата на черкви и училища започва да става все по-осезаема. Естествено е в архивите да намираме преди всичко документи за действията, предприети от вярващите в столицата. Временно предоставените им помещения за религиозни це-

ли от страна на католиците от западен обред е палиативна мярка, създаваща затруднения както на едните, така и на другите.

Към установилите се 65 семейства се присъединява нова група от 125 семейства бежанци - източни католици, предимно от Македония. Нуждата от назначаване на свещеник и построяване на храм става непоносимо остра. На 10 юни 1914 г. инициативна група миряни пишат писмо до кардинал Готи, префект на Конгрегацията на пропагандата, с молба Светият отец да разреши отпускането на средства за построяване на храм и издръжка на свещеник. Писмото се съхранява в архива на Конгрегацията за Източните църкви. Прилагам и факсимиле от документа, предоставен ми с любезното съдействие на конгрегацията. Въпреки че все още не са се установили напълно, не са намерили редовно препитание, не са събрали покъщнина, нашите предци работят усилено и с твърд дух за съхраняване и разпалване на огънчето на вярата си в новата си родина - България. Какъв светъл пример трябва



ва да бъде това за нас, днешните католици от източен обред. Пример за това как трябва да загърбваме личните си несгоди и несполуки и да мислим и работим за съхраняване и разрастване на енориите ни, на епархията ни.

Малко по-късно (16 ноември 1914 г.) дядо (епископ) Петков също пише до кардинал Готи изложение, в което се акцентира върху нуждата от създаване на нова епархия на Католическата църква от източен обред в България. Подробно се описва състоянието на енориите, клира, миряните. Открито се описва и недоброто отношение по това време към униатите от страна на свещениците от латинския обред в България.

Настъпва моментът, когато през лятото на 1914 г. епископ Петков успява да основе в София източнокатолическа енория с първи свещеници отец Ангел Янев (от Кукуш) и отец Илия Георгиев. Този акт на основаване на енорията е формален. До институционално признаване не се стига. Не се стига и до строеж на нова черква. Самият кардинал Готи в свое писмо от 9 декември 1914 г. изказва мнение, че поради несигурното и все още неуредено положение на бежанците, а така също и поради регионалните конфликти е по-добре да се изчака. За нуждите на католиците от източен обред в София е предоставена

новопостроената и неосветена румънска черква. След примирението на 13 септември 1918 г. черквата е освободена и върната обратно на румънците.

Едва през 1920 г. папа Бенедикт XV отпуска сума за строеж на черква. Първият камък е осветен на 17 септември 1922 г. Строежът е завършен и новопостроеният храм „Успение Богородично“ е осветен тържествено на 28 август 1924 г.

Да се помолим за упокой на душите на предците ни!

Да помним и пренасяме през годините техния светъл пример.

Да пазим и множим тяхната, нашата вяра!

Инж. Стефан ПАПУКЧИЕВ,
Kdb, председател на фондация „Оазис“, Казанлък

ИСТИНА - VERITAS

продължител
на в. „Истина“ (1924 - 1949 г.)



Директор
свещеник Благовест
Вангелов

Адрес на редакцията:
1606 София,
ул. „Люлин планина“ № 7
Тел./факс 952-29-59,
E-mail: istina-v@techno-link.com
Редактор Марко Георгиев
ISSN 0861-6450

Испания. Испанските и световните медии по различен начин описват и тълкуват скромното, нетрадиционно коронясване на новия испански крал Филип VI без литургия. Докато баща му, бившият крал Хуан Карлос I, се е закле в Бог и Светото евангелие, крал Филип VI се закле само в конституцията. Причините - „обновена монархия в ново време“, икономическа и финансова криза, светски характер на страната, обвинени членове на кралската фамилия в корупционни и други скандални афери. Сега короната ще бъде „неопетнена, чиста и прозрачна“. Всички медии са единодушни, че първото посещение на крал Филип VI извън Испания бе в Рим, за да получи благослов от папа Франциск и да засвидетелства своята лична и на кралската фамилия и на цяла Испания принадлежност и привързаност към Католическата църква. От 45-милионното население на страната над 41 милиона са католици.

Сърбия. Външният министър Ивица Дачич и ватиканският секретар за отношенията с държавите архиепископ Доминик Мамберти са подписали в Белград споразумение, с което се разрешава на Католическата църква в Сърбия да строи и ръководи учебни заведения във всички степени на обучение - основни, средни и висши, като дипломите от тези заведения ще се признават и от двете страни. От 10-милионното население на Сърбия над 700 хиляди са католици.

Австрия. Във връзка с отпразнуването на мюсюлманския празник Рамадан министърът на външните работи и на интеграцията на Австрия Себастиан Курц е поканил представители на всички религиозни общности в страната. На форума той е поздравил мохамеданите по случай празника, като същевременно се е изказал и за конфликтите в мюсюлманските страни между самите мюсюлмани. Той е подчертал, че са необходими реформи в ислямския закон, за да се избегнат кръвопролитията. Министърът е посочил, че в Австрия живеят 500 хиляди мюсюлмани, които успешно се интегрират в австрийското общество и живеят в мир и спокойствие.

+++ По традиция всяка година в Австрия новите католически свещеници се ръкополагат на празника Свети апостоли Петър и Павел; тази година преди празника са ръкоположени 23 нови свещеници. През 2013 г. в страната са ръкоположени общо 26 нови свещеници. Днес в Австрия служат четири хиляди католически свещеници, които обслужват над шест милиона католици от деветмилионното население на страната.

Италия. На зъгала на малък площад, до черквата на северното италианско градче Портакмаро, е поставена възпоменателна плоча с името на Анжело Мария Бергольо - дядото на днешния папа Франциск. В надписа се споменава, че преди Анжело Бергольо да емигрира за Аржентина, е живял вняк на това място. Неговият внук Хорхе Марио Бергольо е роден на 17 декември 1936 г. в Буенос Айрес, столицата на

Аржентина, и на 13 март 2013 г. е избран за папа с името Франциск.

Аржентина. Градският съвет на столицата Буенос Айрес е обявил единодушно родната къща на папа Франциск за „историческо и културно наследство“. След основен ремонт, обновление и осветяване къщата привлича всекидневно хиляди посетители от страната и чужбина. Папата е роден на 17 декември 1936 г. и е най-голямото от петте деца на Марио Хосе Бергольо и Реджина Мария. Родителите са италиански емигранти от провинция ПиEMONТЕ.

Мексико. Ватиканският държавен секретар Пиетро Паролин (59) е бил на тридневно посещение в Мексико. Той е бил приет от външния министър Хосе Антонио Меаде. Кардинал Паролин е заявил: „Завърнах се у дома“, тъй като в периода 1989-1992 г. е служел в нунциатурата в Мексико. На вечеря кардиналт се е срещнал и с външните министри на Гватемала, на Салвадор и Хондурас. Централна тема е била миграцията на млади хора към САЩ, съдействието на Ватикан. Кардинал Паролин е бил приет много радушно и от мексиканския президент Енрике Пенья Нието и заради големите му заслуги към мексиканския народ президентът го е наградил с най-високото отличие на страната за чужденци - Ордена на Ацтекския орел.

Германия. Папа Франциск е назначил германския кардинал Вьолки за архиепископ на Кьолн на мястото на кардинал Йоаким Майснер. Архиепископията на Кьолн е най-голямата по брой на католици в Германия - над 2.1 милиона вярващи; тя обхваща 529 енории, седем града, 1200 черкви и параклиси, 180 пастирски района и има бюджет 800 милиона евро.

+++ По време на литургия в Кьолнската катедрала активистка на феминистично движение на име Йозефина Вит влиза полугола до олтарата и издига лозунга „Аз съм Бог“. Присъстващи богомолци мъже незабавно я извеждат навън, повикват полиция и я отвеждат на разпит.

+++ Съпругата на някогашния ръководител на ГДР Ерих Хонекер - Маргот Хонекер, е била властна функционерка и отявлена атеистка. Тя е въздействала върху съпруга си по всички въпроси. Когато Хонекер предложил да се отбележи 500-ният рожден ден на Мартин Лутер, тя се е съгласила само след като се обявят реформаторските идеи на Лутер за марксистически. Маргот Хонекер е била от 1963 до 1989 г. министър на народното образование; след падането на Берлинската стена тя емигрира в Чили, където живее и до днес.

САЩ. Архиепископът на Филадельфия Чарлс Чапут е обявил, че Световната среща на семействата ще се състои от 22 до 27 септември 2015 г. във Филадельфия под мотото „Любовта е нашата мисия, семейството е живо“. На тази международна икуменична и междурелигиозна среща се очакват над един милион души от цял свят.

Ватикан. По инициатива на папа Франциск се организира „междурелигиозен футболен

мач“, който ще се състои на Олимпийския стадион в Рим на 1 септември т.г. Организатор и отговорник за този мач е аржентинският футболист Хавиер Занети - вицепрезидент на „Интер“ Милано. Мачът се подкрепя и от Папската академия на науките, чийто ректор е също аржентинец - епископ Марсело Санчес Сорондо. В срещата ще участват футболните звезди Роберто Баджо, Зинедин Зидан, Лионел Меси и Франческо Тотти. Треньор е португалецът Жозе Моуриньо. Екипът ще носи цветовете на небесната дъга - знамето на мира. Небесната дъга като символ на мира възпоменава склучения между Бог и Ной завет (Бит. гл. 6, 7, 8 и 9).

+++ Папа Франциск е благодарил на хора на Московската патриаршия за неговото участие заедно с хора на Ватикан в празненствата за празника светите апостоли Петър и Павел. На този празник са участвали хорове на Англиканската църква и от протестантските църкви и „по този начин музиката и песента създават мост за диалог и срещи между Християнските църкви“, заявява ръководителят на ватиканския хор Масимо Паломбела.

+++ На 13 август Светият отец ще отлети за Южна Корея за своето трето апостолическо пътуване извън Италия. На 18 август той се завръща в Рим.

+++ Папата е приел епископите на Гвинея, с които е обсъждал различни въпроси, но най-важните са били свързани с многобрачието (полигамията) в страната. Той е настоявал местните млади свещеници да живеят убедителен безбрачен живот и да дават пример за това на местните католици, за да утвърждават еднобрачието (моногамията) даже тогава, когато се сключват бракове между християни и членове на други религиозни общности въпреки разпространеното многобрачие в Гвинея.

+++ Папа Франциск е назначил 51-годишния французин Жан-Баптист дьо Франсю за шеф на ватиканската банка. Франсю е признат експерт по финансовите въпроси; той е заявил, че „модернизирането на банката е забавено и изостанало поради назначаване на този пост на духовници, които нямат специални познания. Ватиканската банка в никакъв случай не бива да се

различава от големите световни банки“.

+++ Поради пропуск в заповедта за назначаване на архиепископ Анселмо Гуидо Перкорари (68) за апостолически нунций в България, без да се споменава Македония, е издадена нова заповед, в която се посочва, че архиепископ Пеколари е апостолически нунций в България и в Македония.

+++ На 23 ноември т.г. (Христос Цар) папа Франциск ще провъзгласи шестима нови светци - четирима италианци и двама индийци: Джовани Антонио Фарина (1803-1888) - епископ и основател на конгрегация; индиеца Куриакос Елиас Чавара (1805-1871) - основател на конгрегация; индийката монахиня Еуфразия Елуватинги (1877-1952); францисканеца Лудовико да Касора (1814-1885); облата Никола да Лонгобарди (1650-1709); францисканеца Амато Ронкони (1225-1292). На 19 октомври папата ще провъзгласи за блажен папа Павел VI (1963-1978).

+++ Папа Франциск е приел на частна аудиенция президента на Мадагаскар Хери Раджаонаримампианина и с помощта на преводач на френски език са проведени разговори за състоянието на островната държава - бивша френска колония. След 2009 г. Мадагаскар започва активно демократично развитие и стабилизира отношенията с Католическата църква, която дейно участва в цялостния живот на острова. Президентът на Мадагаскар е подарил на папата златен орден, а домакинът му е подарил бронзово изображение на базиликата „Свети Петър“ и екземпляр от апостолическото насърчение „Радостта от Евангелието“. „Това е един интересен и за протестантски пастори“, заявил папа Франциск, тъй като президентът на Мадагаскар е евангелист. От 20-милионното население на острова над седем милиона са католици.

+++ Съгласно програмата за пастирски посещения Светият отец е посетил италианския район Молизе, източно от Рим. След кацането на хеликоптера той е бил посрещнат от стотици младежи и отведен в катедралата на града, където са го очаквали хиляди вярващи; след това е посетил затворници, болни и стари хора. В катедралата Римският епископ е отслужил възпоменателна литургия за папа Целестин (1209-1296) с понтификат от три месеца и 13 дни (29.VIII. 1294 - 13. XII. 1294); свети папа Целестин е погребан в катедралата. Той е първият папа, отказал се от Светипетровия престол. Това е петото посещение на папа Франциск в

Италия - след Лампедуза, Сардиния, Асизи и Калабрия.

+++ Папата е приел на частна аудиенция основателя на международната духовна общност Неокатекуменален път Кико Аргуельо. Движението е основано през 1964 г. в Мадрид (Испания) и е разпространено в 124 страни, има 25 хиляди общности и 100 семинарии, които подготвят над 2100 семинаристи.

+++ Събираната традиционно всяка година на празника Свети апостоли Петър и Павел т. нар. Лепта на Петър през 2013 г. е достигнала 78 милиона долара срещу 65.9 милиона през 2012 г. Тази мощ е въведена от папа Пий IX (1846-1878) през 1871 г. с енцикликата Saepere Venerabilis. Събраната сума се използва за хуманитарни нужди; само през 1980 г. част от тази лепта е отишла за попълване на дефицита във ватиканския бюджет. След въвеждането на дарения от всички епархии за разходи на Светия престол годишният бюджет на Ватикан се е стабилизирал чувствително.

+++ Папа Франциск е приел на частна аудиенция новия испански крал Филип VI и съпругата му кралица Летиция в папския апостолически дворец. Кралското семейство е било посрещнато от префекта на Папския дом архиепископ Гелорг Генсвайт. Филип VI е бил в черен костюм, а Летиция - в бял, по изискванията на ватиканския протокол за католически кралици, иначе жените, посещаващи папата, трябва да бъдат облечени само в тъмно облекло. Това е първото посещение на кралското семейство извън Испания. Разговорите са продължили близо час на испански език в много сърдечна атмосфера. Разгледани са били много въпроси, като са били подчертани отличните във всяко отношение връзки между Испания и Светия престол. Крал Филип VI официално е поканил папата да посети Испания през март 2015 г. по случай честването на 500-годишнината от рождението на света Тереза от Авила. Той е подарил на папа Франциск копие от книгата „Oraculo manual y arte de prudencia“ („Изкуството на житейската мъдрост“) на испанския йезуит Балтасар Грасиан (1601-1658). А Светият отец му е подарил релеф на стар план на площад „Свети Петър“ и екземпляр на апостолическото насърчение „Радостта от Евангелието“. След това първо посещение на кралската двойка при папа Франциск кралят и кралицата ще посетят съседните страни на Испания - Мароко, Португалия и Франция.

Рубриката води Петър КОЧУМОВ

3 ИСТИНА VERITAS
Брой 8 (1489) август 2014 г.

Европейските епископи осъждат разпъването на кръст на хора в Сирия

Председателството на Съвета на европейските епископски конференции на Католическата църква изрази своето „възмущение и остра присъда“ над разпъването на кръст на хора в Дейр Хавер в Сирия, предшестващо провъзгласяването на Ислямски халифат в сирийски и иракски територии от джихадистката групировка Ислямска държава в Ирак и Леванта (ИДИЛ), която официално обяви, че се преименува на Ислямска държава. „Тези действия, които из-

ползват религията за оправдаване на произвола, противоречат на опитите за умиротворяване на страната, която от дълго време се намира в ситуация на братоубийствена война“, се чете в декларацията. Текстът е подписан от кардиналите Петер Ердьо - председател на Съвета на европейските епископски конференции, и Анджело Баняско - председател на Епископската конференция на Католическата църква в Италия.



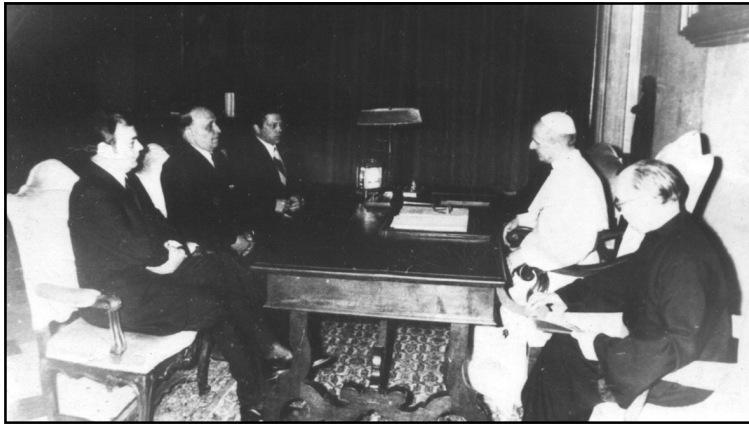
ТОДОР ЖИВКОВ ВЪВ ВАТИКАНА

Според календара на Католическата църква 1975 е „свещена година“. По стародавна традиция този юбилей се празнува във Ватикана с голяма тържественост и много церемониалност всеки четвърт век. За хронологията на комунистическия режим в България това е едва втори и при това последен празник от този род. Предишната „свещена година“ е отбелязана през 1950 г., в разгара на най-голямото преследване на Католическата църква, увенчано със съдебните процеси и екзекуциите малко по-късно. Затова и никой в България тогава не му обръща необходимото внимание.

1975 година е забележителна и в световната политика. Това е годината, в която в Хелзинки е подписан Заключителният протокол на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа (СССЕ). Този исторически документ вдъхва нов живот на международните отношения. В рамките на всеобщото разведряване започват по-интензивни контакти между страните с различен обществено-политически строй. Известно смекчаване настъпва и в отношението на комунистическите режими към проблеми от сферата на човешките права.

Дали случайно, дали преднамерено, но 1975 г. става историческа и за българо-ватиканските отношения. На 27 юни първият секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на Народна република България Тодор Живков е приет от папа Павел VI. Понтификалната аудиенция на Живков представлява крайната фаза в еволюцията на отношението на България към Ватикана, започнала чрез поведението на Крум Христов към Втория ватикански събор, преминала през неофициалните мисии на Георги Антонов към подстъпите на Светия престол и достигнала до голямото соцпоклонничество в Рим. Срещата е можела да се осъществи дори още в края на 1968 г., ако нахлуването на съюзниците от Варшавския договор в Чехословакия не преобръща политическата конюнктура. Веднъж започнал обаче, процесът е необратим. Завъртели се около кирило-методиевската ос, контактите между България и Ватикана дотолкова се ускоряват, че не могат да не изведат двустранните отношения на нова, по-висока орбита.

Решителният пробив е направен по време на срещата на външните министри на страните - участници в СССЕ, проведена през 1973 г. в Хелзинки. На един от съпътстващите коктейли австрийският външен министър Рудолф Кирхшлегер запознава българския си колега Петър Младенов с архиепископ Агостино Казароли, секретар на Съвета за обществените дела на Църквата. Разговорът започва на общи теми, но бързо се прехвърля върху България и дейността на папа Йоан ХХIII - Ронкали като апостолически визитатор и делегат. П. Младенов остава поразен от своя събеседник, който показва „завидни знания за България“. Но и българският външен министър не е неподготвен, защото предварително е проучил справката за българо-ватиканските отношения и политическия портрет на Казароли. Дватама дипломати постигат съгласие върху становището, че „без да бързаме, без да насилваме времето и събитията, би следвало да започнем постепенно, с малки и внимател-



Рим, 27 юни 1975 г. Аудиенция на българската делегация при папата. На снимката: Петър Младенов, Тодор Живков, преводач, Павел VI, архимандрит Елдъров (преводач на папата)

Папа Павел VI и България

ни стъпки развитието на нашите двустранни отношения“. На раздяла Младенов кани Казароли да посети България и той без никакво колебание приема. Във Ватикана оценяват този жест и по-късно сами отправят покана за гостуване на Т. Живков.

В навечерието на визитата на българския партиен и държавен ръководител, на 17 май 1975 г., в кабинета на министъра на външните работи П. Младенов се провежда служебно заседание. Присъстват неговият заместник Любомир Попов, новият председател на Комитета за културите Стойно Баръмов, двама завеждащи отдели в министерството и заместник-началникът на Шесто управление на Държавна сигурност. Първата точка от дневния ред е „да се прегледат някои от висящите въпроси между Ватикана и нашата страна и по възможност най-острите решат“. Участниците в заседанието решават чрез посланика в Рим да се съобщи на държавния секретар на Ватикан, че България няма възражения относно издигнатите две епископски кандидатури, и да се уреди аудиенцията на Т. Живков при папата. Заедно с това Комитетът и съответните структури на Държавна сигурност са мобилизирани да подготвят справки за състоянието и проявите на католическото духовенство в страната.

Компетентните органи се отнасят с необходимата сериозност към предстоящото посещение на Т. Живков в Италия и договорената понтификална аудиенция. Всъщност това е първата визита на българския държавен глава в държава - членка на НАТО, но не е първа среща на папата с държавен ръководител на страна от Източния блок. Т. Живков е изпреварен от своите колеги и съседи Йосип Броз Тито и Николае Чаушеску. С едни гърди пред него са също външният министър Андрей Громило и председателят на Върховния съвет на СССР Николай Подгорни. Т. Живков обаче също изживява своя малък триумф - той е първият (и последен) комунистически лидер, който завежда при папата родната си дъщеря.

Посещението на Людмила Живкова във Ватикана съвпада с началото на нейното стремляво възкачване към върховете на обществено-политическата йерархия. Дотогава „обикновен“ старши научен сътрудник в Института по балканистика при БАН и „само“ заместник-председател на Комитета за изкуство

Молитва на папа Павел VI към Дева Мария

Майко Божия, обърни погледа си към цялото човечество на нашия модерен свят, който се е оставил на Божията воля! Това е един свят, който е отдалечен от истинската светлина - Христос. Този свят трепери и пъшка под сътворената от самия него тъмнина, изпълнена с опасности.

Нека твоят нежен майчин глас го поведе към истинския Живот и Светлина на човечеството. Ти, най-красива Девице, ти, вседостойна Майко, ти, благословена измежду всички жени, бъди ни като стълба, по която да се изкачим към Христос - единствената най-правдива светлина в света! Измоли за нас познанието за смисъла на нашето битие! За страдащите измоли утеха, за умиращите - вечен живот! Покажи се като истинска Майка! Нека всички узнаят, че ти си наша Майка! Затова се обръщаме към теб - най-добрата, нежна и любима Девице Марийо, и горещо ти се молим! Амин!

и култура, след мимолетния си досег със Светия престол дъщерята на Т. Живков прави шеметна кариера. Председател на Комитета за изкуство и култура (1975), член на ЦК на БКП (1976) и на Политбюро на ЦК на БКП (1979), народен представител в VII и VIII Народно събрание и пр., и пр., Л. Живкова също има известна заслуга за развитието на българо-ватиканските отношения. Не един и двама представители на науката и културата тогава с нейна протекция утъпкаха Кирило-Методиевата пътека до Рим и обратно. Най-странното обаче е, че днес могат да се открият твърде малко документи, свидетелстващи за тази нейна заслуга. Сякаш по магически начин (или по някаква друга, по-прозаична причина) повечето от тях са изчезнали от българските архивохранилища. Случайност? Едва ли...

В изработения в началото на май план за подготовката на официалното посещение на Т. Живков в Италия покрай другите мероприятия са включени и предложенията на проф. Атанас Божков за поставяне на мозаична композиция при гроба на свети Кирил, на паметна плоча при гроба на Петър Парчевич и издигане на паметник на Солунските братя в двора на българското посолство в Рим.

Специално за аудиенцията на Т. Живков при папа Павел VI са подготвени общо 11 справки и други документи: справка по някои въпроси на международно положение; Българската православна църква и другите религиозни общности в страната и изучаването на документи за българската история във ватиканските архиви; биографични бележки за Павел VI; биографични бележки за Йоан ХХIII;

въпроси, които биха могли да се поставят от българска страна пред Ватикана; въпроси, които Светият престол би могъл да постави пред българската делегация; обща справка за Ватикана; справка за неговата външна политика; справка за отношенията между България и Ватикана; справка за католиците в България; справка за ватиканските зали; справка за Сикстинската капела.

От цялата тази документация най-голямо значение за българо-ватиканските отношения имат справките за въпросите, които биха могли да си поставят двете страни. Въпросите, които българската делегация в лицето на Т. Живков трябва да постави пред папата, са изцяло с културно-научна насоченост: осигуряване на достъп на български специалисти до архивните фондове на Ватикана, за издирване и проучване на документи за българската история, за постоянната българска ек-

ка общност, откриване на католическия храм във Варна; посещение на поклонническа група във Ватикана за Свещената година.

Живков пребивава в Италия от 23 до 27 юни. Историческата понтификална аудиенция е осъществена в последния ден на визитата. В 10.30 ч. българската делегация полага венец на гроба на свети Кирил в базиликата „Свети Климент“. Точно в 11 ч. Т. Живков и П. Младенов заедно с преводача на българското посолство Асен Марчевски са приети от папа Павел VI в частната му библиотека. С него там са секретарят на Съвета за обществените дела архиепископ Агостино Казароли и делегат-визитаторът за българите католици в чужбина архимандрит Георги Елдъров. Останалите лица от българската делегация заедно с Людмила Живкова чакат в съседната зала, за да бъдат поздравени от папата след приключването на официалните разговори.

Срещата продължава около 20 минути. Впрочем и предварителната програма на Т. Живков не позволява по-голямо разточителство, тъй като след аудиенцията е предвидено разглеждане на галерията „Рафаело“ и Сикстинската капела, а точно за 13 ч. е насрочена среща с ръководството на Италианската комунистическа партия. Също толкова протоколно е и съобщението за срещата във в. „Работническо дело“.

Историческата среща е отразена съвсем бегло и в мемоарите на П. Младенов. Освен швейцарската гвардия и интериора на ватиканския дворец българският външен министър е запомнил, при това в доста мрачна светлина, само образа на Павел VI: „Наблюдавах внимателно папата. Беше вял и отпуснат, лицето му - слабо и жълтеникаво, като лице на тежко болен човек. Не зная на колко години е бил папа Павел VI по време на нашата среща, но изглеждаше изморен и измъчен старец. Очите му, потънали дълбоко в орбитите, едва блещукаха, погледът му беше мътен.“

Само около две седмици по-късно - на 15 юли - като първи видим резултат от историческата среща Комитетът за културите утвърждава Богдан Добранов и Васил Сейреков за епископи съответно на Софийско-Пловдивската и на Никополската епархия.

Из книгата „България и Ватикана, 1944-1989“ на Светлозар Елдъров, София, 2002 г.

4 ИСТИНА
VERITAS
Брой 8 (1489)
август 2014 г.

Бан Ки Мун: Преследването на християните в Мосул е престъпление срещу човечеството

„Преследването на християните в Мосул от страна на джихадистите от групировката Ислямска държава в Ирак и Леванта (ИДИЛ) може да бъде считано за престъпление срещу човечеството.“ Думите на генералния секретар на ООН Бан Ки Мун са безапелационно осъждане на системното преследване - разобличено и от папа Франциск - на малцинствата в Ирак от страна на ИДИЛ и на свързаните с нея въоръжени групировки.

В нотата си Бан Ки Мун из-

разява силното си възмущение: „Системните нападения срещу цивилни граждани заради техния етнически произход или тяхната религиозна принадлежност представляват престъпление срещу човечеството и неговите извършители трябва да си дадат сметка.“

Преди американската инвазия през 2003 г. повече от един милион християни са живели в Ирак, от които около 600 хиляди в Багдад и 60 хиляди в Мосул.



Отсичане главата на свети Йоан Кръстител

Литургичният календар ни предлага различни възпоменания на Йоан Предтеча, кръстителя Христов.

Уподобяването с Христос започва още от зачатие Йоаново - също не без помощта Божия, следват раждането на Йоан, мъченическата смърт Йоанова, която отбелязваме на 29 август и която е подобна на Христовата смърт - причинена от лукавството на грешниците. Друг признак - „намирането на драгоценната глава Йоанова“ - също не е без аналогия с откриването на честния Кръст Господен. Евангелието на Лука ще опише паралелно бременността на Елисавета и на братовчедка й Мария. Постепенно превесът на Христос ще расте, а Йоан с благоволение ще отстъпва, посочвайки Агнеца Божия, Който идва да отнеме греховете на света, на Когото той не е достоен да развърже ремъка на обувката. Важността на Йоан се подчертава и от константинополската литургична традиция, която го споменава всеки вторник веднага след понеделника, посветен на ангелите. А иконографията свързва образа на последния старозаветен пророк с образа на божия народ от Стария завет. Така в иконата „Деисис“ (в превод от гръцки „Моление“) преклонението пред Христос от страна на новата Църква е представено от образа на Мария, а Йоан Предтеча възплъщава старозаветния божия народ - и двамата, представени с леко наведени глави в жест на преклонение към фигурата на Христос по средата.

Какъв е контекстът на въпросното четиво от евангелист Марко 6, 14-30?

Думите и преди всичко делата Христови бяха станали известни из цяла Палестина, славата Му на пророк и чудодеец бе стигнала чак до ушите на цар Ирод Антипа, управляващ по тези земи. Някои смятаха Исус за възкръсналия от мъртвите пророк Илия или някой друг от пророците. За пророк Иеремия също се вярваше, че трябва един ден да се върне сред живите, Йоан Кръстител пък бе от всички признат за пророк. Така страхът на Ирод е подхранен, понеже съзира в Исус възкръсналия от мъртвите, Йоан, когото той несправедливо бе предал на смърт. Това е, което дава основание на евангелиста Марко да разкаже с подробности за смъртта на Йоан Предтеча, които се потвърждават и от хрониките на историци от епохата - като тези на Иосиф Флавий. Сблъсъкът между Ирод и Йоан бе неизбежен. Малкият тиранин на Галилейската провинция приличаше твърде много на баща си Ирод Стария (избил младенците във Витлеем), който също не търпеше никакви критики от рода на религия или морал. Освен младенците той бе удушил тъща си, убил жена си, обесил сина си Аристовул. От другата страна бе Йоан - от всички считан за човек Божия, обичан от народа и зачитан от религиозната власт. Ирод не бе езичник, беше еврейин, но живееше против Божия закон. Тук трябва да направя малко пояснение относно родословието Иродово. Между многобройните синове на Ирод Стария нашият

епизод касае трима. Първият е Ирод Антипа I - злодеят от днешния разказ, втори е Аристовул, а третият е Ирод Филипа. Аристовул има син Ирод Агрипа I и дъщеря Иродиада. Отивайки в Рим, където живее брат му Ирод Филипа, Ирод Антипа I се „сприятелива“ с жената на брат си Иродиада, която всъщност е негова племенничка, дъщеря на другия му брат Аристовул. В резултат на това „сближаване“ с Иродиада цар Ирод Антипа I изгонва законната си жена, дъщеря на царя на съседна Nabatea Areta IV, който по тази причина му обявява война, от което на свой ред са недоволни пък господарите на тогавашния свят - римляните, нежелаещи метежи в и без това размирната провинция Палестина (те поставят покъсно за неин цар племенника на Ирод Антипа I - Ирод Агрипа I, брат на Иродиада).

И така нашият Ирод Антипа се връща от Рим, като води за

съка е затварянето на пророка в тъмница, заглушаването на гласа, насилието. И ако Иродиада мразеше Йоан до смърт, то Ирод бе по-колеблив и нерешителен. Въпреки засегнатото му честолюбие гласът на разума и съвестта му говореха в полза на Кръстителя. Той го смяташе, казва Евангелието, за мъж праведен и свят и въпреки че го държеше в затвора, там го пазеше и много неща вършеше по неговите думи.

Но ето, идва решителният час. Не може да се остане в неутралност пред дилемата с Бог или срещу Бог, с истината, изискваща жертва и „олекване“ пред очите човешки, или с лъжата, печелеща симпатиите хорски. Пред шумна компания с размътени умове от празненството Ирод се закле да изпълни желание на Саломе (тоест на Иродиада). Под „дадената дума“, която трябва да изглежда царски жест, всъщност прозира мегаломан-

ията и глупостта на богаташа, който иска да се хареса на тълпата, да се покаже, че е нещо голямо. Като човек той се натъжава, разумът му казва, че истината е друга, но като цар той смята, че да отстои думата си пред сътрапезниците, да спечели благоволение им е по-ценно от истината. Безотговорната му клетва за него се превръща в „държава политика“. Зад нея ще се скрие и друг един Ирод - Пилат Понтийски, а паралелът е недвусмислен. Въпреки гласа на разума и съвестта Пилат също ще се поддаде пред виковете на хората, пред тяхното одобрение и спечелен имидж. Властта, егото, интересът ще заглушат истината. Та какво е истината, риторично ще попита управникът, тя нито те храни, нито пари и почести ти дава. В това се заключава мъдростта на дребния, на колебливия, на късогледия, на безволевия и в крайна сметка на неразумния. И понеже пред решението няма изход, различен от „да“ или „не“, Йоан е предаден в ръцете на палача, а Исус - в ръцете на Неговите врагове. Главата Йоанова е донесена на блюдо; за момента пирът продължава и Ирод събира оваците. Пилат ще се порадва на одобрението от страна на Синедриона и затишието сред тълпата, но историците ни показват колко кратка ще бъде радостта и на двамата и колко бързо те ще бъдат лишени от това, което смятаха, че притежават - властта и почестите. По човешки и двамата ще бъдат скоро свалени от трона. Смъртта на Йоан е трагична дотам, че събитието е оставено от евангелиста без коментар; но това не е празнота, а е оставено място на читателя - от една страна, за съзерцанието на Божия спасителен план, оставил в тишина дори Божия Син, изоставен на Кръста, и от друга страна, за съзерцанието на героичното величие и невинност на Кръстителя.

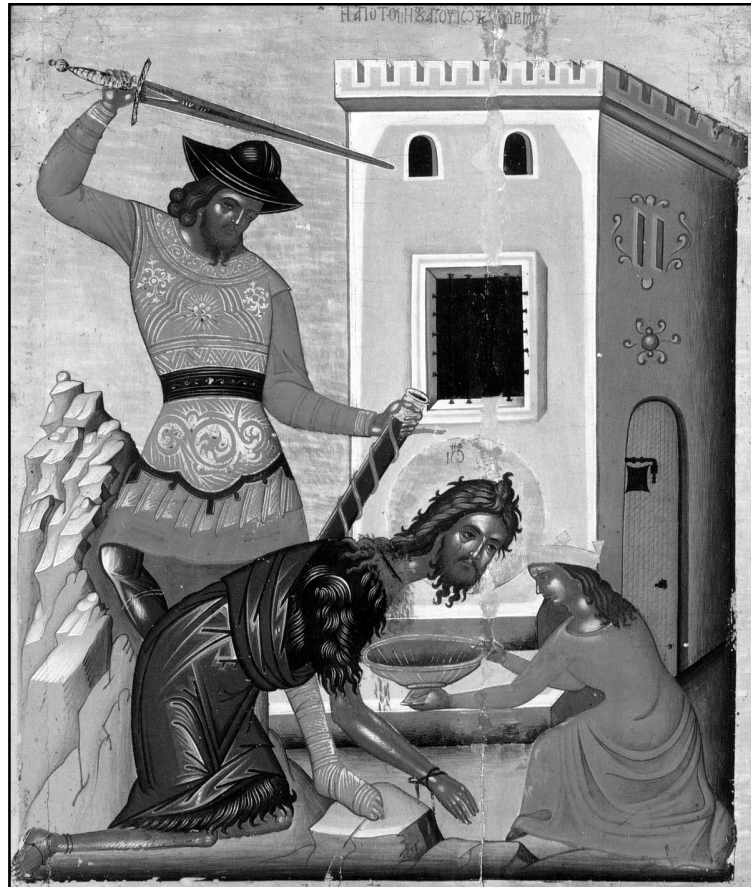
Но точно в своята насилствена смърт Йоан ни се открива като Предтеча Христов. И той като Христос ще бъде безмълвен пред палачите си, и той невинен ще бъде убит заради греха на другите. Тук много добре се вписват думите на пророк Исаия (53, 7-8),

които всеки ден свещеникът произнася по време на Златоустовата литургия, на проскомидията, изрязвайки агнеца Христов. „Той бе измъчван (заради нашите беззакония), но страдаше доброволно и уста Си не отваряше; като овца биде Той заведен на клане, и както агнето пред стигачите си е безгласно, така и Той не отваряше уста Си. От затвор и съд Той биде грабнат; но рода Му кой ще обясни? Защото Той бе изтръгнат от земята на живите; за престъплението на Моя народ претърпя смърт.“

Ако Йоан умря заради греха на Ирод, то след него Христос ще умре заради греха на всеки от нас. Кръщавайки го във водите на река Йордан, Йоан ще предвари и предизбори истинското кръщение Христово, което ще се консумира на Кръста - чрез кръвта, пролята за мнозина. Ако Исус е женихът (на гр. симфиоз), Който чрез кръвта си на кръста изпира от петната на греха венчалната бяла дреха на Своята невеста - Църквата, подготвяйки я така за мистичното венчало на неопетнения съюз там, в отвъдното, във вечното общение с Бог, то за Йоан можем да кажем, че той е пратеният пред Жениха (на гр. паранимфиоз), „кумът“, приятелят на младоженеца Христос, подготвящ пътя Му и сочещ към Него дотогава, докато Божият Син не изпълни цялото пространство, ставайки един ден в отвъдното „всичко във всички“. Тогава, в пълнотата по-малкият по величие, но вече влязъл в Царството небесно, ще бъде по-голям и от Йоан, най-великия между родените от жена смъртни хора, нуждаещи се от спасение (Мт. 11, 11). Йоан се оприличава с „приятеля на младоженеца“, който стои и го слуша, радва се твърде много на гласа му (Йоан 3, 29). Прозирайки величието на Христовото дело, той ще възкликне с думите „Тая ми радост, прочее, се изпълни. Той трябва да расте, пък аз да се смалвам.“

Така Йоан става за Църквата мярка, която вярващите да достигнат, ако искат да се нарекат велики в Царството Господне не по собствени заслуги, а по Божия благодат.

Отец Петко ВЪЛОВ



Интересен детайл от тази светогорска икона от 1547 г. са вързаните ръце на Йоан Предтеча - по подобие на пасхалното агне, готово за заколение. Мъченичеството Йоаново е предобраз на кръстната саможертва на Христос

жена съпругата на брат си Филипа Иродиада и довежда и нейната дъщеря Саломе. Всичко това е категорично осъдено в Закона юдейски. В библейската книга Левит (20, 21) четем: „... ако някой вземе братовата си жена: това е гнусно, той е открил голотата на брата си“ (казано на библейски език той все едно е „спал“ с брата си), и продължава: „... те да бъдат бездетни“ (т.е. библейски погледнато = да бъдат проклетни). А стих 29, гл. 18, добавя: „Ако някой върши тия гнусоти, душата му ще бъде изтребена измежду народа му.“

Но Ирод не го е грижа за Божия закон, нито го притеснява общественият скандал. От другата страна Йоан, който е гласът на религиозната съвест на своя народ, не може да търпи това безчестие и публично изобличава Ирод, оспорвайки делата му. Резултатът от сблъ-

Чесънът - на библейска възраст

Любопитно и практично

Той е много стар, даже престарял, но подмладява хората! И Библията споменава за „чудотворната луковица“. Израилтяните роптаят в пустинята: „...помним рибата, която вдяхме даром в Египет, краставиците, и пъпешите, и лука, и прера, и чесъна; а сега душата ни лине: освен мана, нищо няма пред очите ни.“ (Чис., 11, 5-6).

Чесънът е признат лечител - действа противобактериално, пречиства кръвта, предпазва от атеросклероза. Но да не беше неприятната му миризма! Все пак тя се отстранява, като подъвчем кафеени



зърна или пресен магданоз. А миризмата по ръцете се премахва със студена кафеена утайка.

Има лесен начин за съхранение на чесъна - обелените скилиди се поставят в стъклен буркан със зехтин, който се затваря с капачка на винт. Предимството на този начин е, че винаги можем да празним и да пълним буркана. Освен че запазва чесъна, зехтинът премахва донякъде миризмата му. Когато решите да смените зехтина - не го изхвърляйте. Той може да се използва за салата или за намазване на тестени изделия - пици, баници и др.

Веска КОЧУМОВА

5

ИСТИНА
VERITAS

Брой 8 (1489)
август 2014 г.

От стр. 1

нява: парченцата пъзел. Ще градим бавно-бавно всеки ден, стъпка по стъпка нашата общност. Така както парченцата пъзел имат потребност да бъдат съединени едно с друго, така и ние имаме нуждата от човека до нас, за да изградим общността.

Тези дни - цяла една седмица, е време и малко, и много, има време за запознанства, игри дискусии и приятелство.

Ето каква беше програмата ни за седмицата на ГРЕСТ „Муконита“ 2014 г.

Така както всяка година ГРЕСТ не измени на традицията, доказана вече седем години, а именно: анимирането на децата по време на ваканцията с цел обединяване на различията във всяко дете, характер, интереси, темперамент, внимание. Всичко това в полза на децата. Аниматорите при енорията кипяха от идеи, които се харесаха на децата, и заедно с отец Енцо успяха да докоснат сърцата на малчуганите. ГРЕСТ 2014 г. имаше посещаемост от 60 деца, нетърпеливи в очакване на началото, любопитни какви ще бъдат игрите, какво ще правим цяла седмица и как ще изглеждат тениските тази година.

Игрите отново се провеждаха на стадиона на с. Ореш. Жегите нито ден не отклониха желанието за забавление дори и на най-малките ни 4-5-годишни участници. Те крачеха заедно с по-големите към стадиона, ентузиазирани от това какво предстои днес.

Стадионът е мястото, където можеш спокойно да се от-

пуснеш и да шурееш - широко, удобно за падане и търкаляне.

Основната идея в работата по групи бе символично изграждане на стените на една общност - нашата общност, като последователи на Христос да обичаме и да помагаме с това, което имаме.

Както всяка година, пристигайки на стадиона, образувахме кръг, за да можем всички да се виждаме, и заедно - с разума и със сърцето, отправихме молитва към Бог. Заедно, равни пред Него, с едно желание - да имаме търпение, отвореност и любов към другия до нас.

Отец Енцо подготвяше забавни банцове, които повдигат духа и настроението на децата. Тази година химнът на лято ГРЕСТ „Муконита“ бе „Аз съм общността“.

Участниците бяха разделени на четири големи групи - според възрастта, с аниматори Анелия Левиджова и Мариета Николова на най-малките; Елка Иванова с деца на 8-9 години; Силвия Илиева и Анелия Данезиева с деца на 10-11 години; Димка Рафаилова и Цанка Петрова с деца от 12 до 14 години; Петя Димитрова и любимия ни енорист отец Енцо.

Аниматорите имат важната задача да ръководят децата, когато работят, разделени на групи, за да има по-добра работа и дискусия по предложени теми.

Първия ден темата беше „Приятелството“ - тази тема е винаги основна, защото всяка година има нужда да отворим сърцето си и да приемем нов член в него. Въведението в те-

Лято ГРЕСТ В Ореш -

мата ни започна с драматизацията „Трите пеперуди“, подготвена от аниматорите. Защо ли? Защото в детските приказки има толкова много мъдрост и приятелството е подсказано в поведението на героите. Аниматорите имат трудната задача да грабнат вниманието на децата и да ги накарат да мислят, чувстват и съпреживяват заедно с приказните герои. Отличната подготовка на аниматорите в представянето на драматизацията успя да улови вниманието на децата, те виждаха богатството на приятелството в приказката. След нея участниците имаха възможност да споделят в групите си впечатленията от постановката, да изкажат собствено виждане за приятелството. Да погледнат през погледа на християни дали имаме добродетели в себе си; какво доверие градят в отношенията си, имат ли доверие в Исус; могат ли да кажат, че Исус ще бъде техен приятел и готови ли са да вървят с Него?

След това всяка група имаше задачата върху голям лист да изгради стена на общността - върху малки цветни картончета всеки да изпише името си като тухла, камък, който е необходим, за да бъде основа на общността. Всяко дете изписа името си и разбра смисъла, че ние, заедно тук присъстващи, в ежедневието си градим такава основа, че има значение мястото на всеки от нас вътре в нея, за да бъде тя

здрава и твърда. В заключение се получи една цветна стена, пъстра по цвят, с нашите различия като хора, но с една цел - всеки да види своето място в общността. Така както се нуждаем от здрава къща, с твърди основи, такава да бъде и нашата общност, а нашата вяра - твърда, както Христос ни завеща.

След работата по групи отец Енцо ни покани на шури игри, в които пак смисълът беше да се търсим като приятели, да сме единни в действията си.

Изтощени от игрите, бързо се възстановявахме, само като чуехме една дума, приканваща като реклама: „Барангарооо“, т.е. време е за нещо специално - почерпката.

Втория ден като начало аниматорите организираха постановка и така предложиха темата за деня. Този ден говорихме за взаимопомощта, която всеки от нас получава или оказва. Взаимната помощ в общността. Много полезна за подобна дискусия се оказва приказката „Болен здрав нос“, може би защото точно в живота ни се случват подобни ситуации, в които ние се държим като героите в приказката. Искаме да дадем помощ или само да я получим, защото така ни се харесва повече. Дечицата бяха искрени в мненията си, че не харесват поведението на Лисана, но понякога самите те са такива. Усети-ха смисъла, че когато се наложи да дадеш помощ, трябва

да идва от сърцето ти, както Исус е давал помощ само от любов.

За работа по групи децата трябваше да направят връзка между тухличките с имената си (от първия ден) - връзка на взаимопомощ, как помагам на другия - с прегръдка, със съвет, с разговор, с усмивка, с добър пример. Така изградихме свързки, стави на нашата символична стена, начин на общуване помежду си като материал за здрава общност, която може да удържи на натиск, да се огъва, но не и да се пречупва.

Третия ден аниматорите изненадаха децата с постановка на тема „Уважение в семейството“ - притча за семейството. Децата размишляваха върху въпросите какви да бъдат нашите отношения като членове в семейството, има ли смисъл от семейството, има ли значение в какво семейство растем, как се възпитаваме? Какво е отношението ни към различните членове в семейството? Подобни въпроси провокираха мисленето на децата. По време на работата в групите децата написаха на листчета имената на всеки член от семейство си (мама, татко, брат, сестра). Те трябваше да разберат, че семейството има също място в общността и общността не се изпълва само с едно име, а с всички семейства заедно.

Темата на четвъртия ден бе „Толерантността“. Изнесена бе постановката „Приказ-

От стр. 1

между нас. В свободното време малчуганите много обичат да им разказвам истории от моя живот, а аз го правя умишлено. Така пол-лесно достига до тях, подтиквам ги да размишляват, да бъдат предпазливи, да знаят как да се забавляват, да мислят трезво и да се опитат да намерят правилния път в живота.

За мен „Каритас“ - София, беше началото на нов етап от живота ми. Още неопитна и плаха, имах щастието да попадна и да работя в една чиста и честна организация. Всички останали около мен работеха за някой, който трупа за своя сметка и гради палати, а аз усещях, че работя само и единствено за децата, на които им предстои да се сблъскат с живота. Срещнах се с много хора, всички с големи сърца. Имах възможността да посетя много места, да се запоз-

Разкази от сърцето

ная с различни хора, да се срещна с чужда болка. Със сигурност тези години ме изградиха като личност, защото аз чувствам, че съм в хармония, знам какво искам и се радвам на това, което имам. И то е всичко, което искам - моето семейство и полезно и пълноценно ежедневието. През тези години аз и колегите ми бяхме обградени от много деца - около 200. Успяхме да спечелим доверието на родителите, тяхното уважение, успяхме да постигнем те да разказват на приятелите си добро за нас. Чувстваме подкрепата на всички. Енорийският свещеник също не пропуска да освети откриването на всяка нова учебна година, да сподели с нас празниците или да донесе лаком-

ства на децата, когато има дарения.

През февруари тази година стартирахме с новия модел на центъра, а именно Център за обществена подкрепа с основна целева група деца в риск, в това число деца със слаб успех и проблемно поведение. Беше много трудно, трябваше да отворим нова страница, да се разделим с част от любимите деца. Постепенно нещата започнаха да се случват. В центъра започнаха да идват предимно ромчета, които нямат навика и мотивацията да учат. За тях в центъра се грижим двама възпитатели, арт-терапевт, логопед и психолог. По-голямата част от децата преминаха успешно в по-горен клас без нито един поправителен изпит. Радостта им е безкрайно голяма, не спират да повтарят, че са минали, че нямат изпити, че ще имат много весело и безгрижно лято. Но имаме и деца с по 5-6 изпита. Надявам се, че с желание и усилие от тяхна и наша страна ще преодолеят препятствието, макар че понякога никак не е лесно. Питам едно от децата: „България в кой континент се намира?“ „В Куклен, г-жо.“ „Колко са океаните?“ - той мълчи. „Кажете един от оке-



аните!“ „Черно море, г-жо.“ В крайна сметка с много усилия детето си взе изпита по география. Не можеше да стои на едно място от щастие, когато ми каза: „Г-жо аз вече съм шестокласник.“ Забелязах как подскочаше и искаше да ме прегърне, но не смееше. Аз му стиснах ръката, прегърнах го и му честитих. И щастието е колкото голямо за него, толкова и за нас.

От юни отворихме врати за всички деца, които посещават училище. При специалистите идват и мъници с артикулационни нарушения, дислексия, хиперактивно поведение, умствена изостаналост, билингвизъм. С децата на възраст 7-8 години логопедът и психологът работят по метода на Монтесори. Децата са разделени в обособени възрастови групи; играем игри, чрез които те се учат на уважение един към

друг, търпение, на основни познания като това как се пресича улицата, на кой спешен телефон да се обадят при пожар например. Всеки ден започва със „социално кръгче“, в което децата се поздравяват, имаме „час на новините“ и много други игри, които стимулират децата да учат в движение.

Удовлетворението за нас е голямо, когато виждаме как постепенно се променят, напредват, любопитстват и учат. Всички деца са различни, но искат едно и също - внимание и топли чувства. Получава се с всички - с едни по-бързо, с други по-бавно; трябва само да имаш търпение и да ги обичаш.

Разказа Стефка ГЕЧЕВА,
ръководител на Центъра
за обществена подкрепа
в Куклен
Записа Виктория ГОЦЕВА,
„Каритас“ - София



6

ИСТИНА
VERITAS

Брой 8 (1489)
август 2014 г.

„Муконита“ 2014 г.

ка за цветовете“ и дискутираме как различията ни обединяват и какво означава да си толерантен. Разбира се, за най-малките това беше нова дума, но смисълът се разбира, когато покажем, че можем да приемем другия с това, което той притежава. Така както Исус приема и обича всички, без значение как изглеждат, дали могат да пеят, да танцуват, дали могат да говорят или не, каква коса имат, Той ни обича такива, каквито сме.

В общността е важно да се приемаме по този начин - различни, и да уважаваме това различие. Приказката за цветовете доказва на децата, че въпреки самохвалството на всеки отделен цвят, когато са заедно в дъга, те са прекрасни, заедно са по-свежи, отколкото всеки поотделно.

Понеже споменах, че градим една символична общност, то тя трябва да е пъстра като самите нас. Работата по групи бе всеки участник да напише върху отпечатък на ръка, върху всяко пръстче от ръката своите качества, това, което притежава, а на дланта да изпише онова, което му пречи да бъде толерантен, това, което иска да промени у себе си. Искам да отбележа, че тук проличаха детската чистота, искреност, дълбочината у децата. Ние, аниматорите, наблюдавахме как децата разкриваха своята личност, как чувстваха и виждаха себе си и това беше прекрасно.

Темата на петия ден бе „Църквата като общност“ и нашата общност в Църквата. Може би вие, които четете, нямате ни най-малка представа какво предстои - така и децата градят символично, но не знаят как ще изглежда всичко това. Така е и с живота ни, градим ден по ден и ни се иска да го погледнем отстрана как изглежда, има ли нужда да променим нещо в него... Струва ни се, че животът на другия е по-лесен, че той има

повече, а на теб не ти достига. Ако обаче се обърнем и насочим вниманието си към Църквата, която Исус Христос остави за нас да градим, за да може тя да расте, ще видим, че нашите всекидневни притеснения остават далеч назад. Той ни съветва всеки път в притчите си: „Обичайте се!“

През шестия ден направихме обобщение на всичко, което говорихме през миналите дни, оставихме децата да изкажат впечатления за работа-

та ни и седмицата, която отминава. Останахме доволни от съвместната си работа с тях. Те успяха да изживеят една седмица в духовност и игри.

Този ден решихме да сглобим всяка стена от нашата общност, изработена от четирите групи, и да погледнем поотблизо тази общност. Отец Енцо изненада всички, като каза, че нашата общност изглежда като Църква, но много пъстра.

На всички ни стана ясно, че нашата общност я градим ние, нашата Църква сме самите

ние - не сградата, а живата църква, нашето семейство и ближния до нас, когото срещаме на пътя си.

На седмия ден, неделя, празник за всички християни, участващи в Светата литургия и в Евхаристията, децата приеха своите подаръци и тениски и с шестиве влязохме в черквата. Всички молихме броелицата и всеки благодари на Бог по свой начин. По време на проповедта отец Енцо показа изградената ни църква - нашата общност на лято ГРЕСТ „Муконита“ 2014 г. По време на дароприношението деца поднесоха хляб, вино, вода, топка - символ на игрите, които ни сплотяваха през изминалата седмица, логото на ГРЕСТ и тениска, както и раница - подарък, който всеки участник получи благодарение на нашите приятели от енорията в с. Малчика и г-жа Нина Алексиева.

Накрая искам да благодаря на всички родители за доверието, което гласуваха на нас, аниматорите; да благодаря на отец Енцо за това, че ни позволи отново да изживеем една прекрасна седмица; на аниматорите за всеотдайната подкрепа; на всички енориаши, които се молиха за нас.

Довиждане, лято ГРЕСТ „Муконита“ 2014 г.; ти отмина, но ще дойде друго лято с по-неърпеливи дечица, с пораснали вече деца. За „Муконита“ ще останат да ни напомнят снимките за така вълнуващите дни, игри и приключения.

Всички вие бъдете благословени!

Анелия ДАНЕЗИЕВА,
аниматор



Единство и разделение на Църквите

„Нова заповед ви давам, да любите един другия; както ви възлюбих, да любите и вие един другия. По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако любов имате помежду си“

(Йоан 13, 34-35).

Тази заповед, завещана от Христос, е огледално отражение на вездесъщата Божия любов към хората, повярвали в Него. Братолюбието е знак, че Той е сред тях и стрелите на лукавия не са в състояние да разкъсат единството на любовта. Божията сила е постоянна, неизменна, вечна, независимо дали я съзнаваме с човешкия си разум, защото любовта Му не се влияе от човешки заблуди и пристрастия - Неговият извор е вода за всички жадни. Тъй като от самото разпространение на Новия завет сред различни народи повярвалите създават свои Църкви, съставляващи Едната свята и неразделна Църква, сред всички, приели Христос за Спасител, се налага очакваното блажено царство на мир и разбирателство сред християните. За съжаление този човешки блян се оказва неосъществим в междуличностните отношения по много причини. От историята на християнството знаем, че множеството Христови общности по различни континенти се основават на свои местни традиции и възгледи, а това до голяма степен обосновава и конфликта на постоянното деление на вярващите, наречени Христосви. Делението е закономерно състояние на постоянно обно-

вяващото се единство. До днес. Справедливо е да се споменат някои от трайните причини за тази истина, угнетяваща сърцата на будни християни. Единството на земната църква от обикновени миряни се нарушава от различни църковни и политически дейци, които заменят закона на братската любов със смисъла на „буквата“ в църковните постулати и тълкуванията на свещения текст. Предубедената враждебност между многото църковни представители поради гордост и чувство за превъзходство се предава на широките слоеве и те се отчуждават и отричат взаимно. С нарастването на Христовата Църква по света се обособяват трите основни клона: Православна, Католическа и Протестантска църква, съставляващи Едната неделима вселенска Църква.

Състоянието на разпокъсаност и недоверие на християнството се е съпътствало от желание за единение на голямото Божие семейство. След грешките и заблудите на Средновековието към средата на

XIX век започват първите опити за сближаване и те се отнасят до съвместни преводи на Библията, уважение, взаимопомощ при мисионерската дейност. В първите десетилетия на XX век опитите продължават и след 1910 г. възделенията за мир на икуменичното движение се изразяват в три големи организации. Първата е Световният съюз за международно приятелство чрез Църквите, основан в германския град Констанц на 2 август 1914 г., началото на Първата световна война. Върховна цел на съюза, създаващ се по време на войната, е предотвратяване на войните и установяване на приятелски отношения между народите по смисъла на любовта, завещана от Христос. Нима християните приличат на деца, които вярват, че могат да спрат бойните действия с усмивка и цвете? Нима могат да отменят заповед на генерал с молитва? През 1920 г. в България е бил основан клон на този съюз, който се наричал Български национален съвет и се занимавал главно със защита на правата на българските малцинства и грижа за българските бежанци.

Както можем да се досетим, единство не може да се гради върху антагонистична светска политика, така че инициативата бавно се трансформирала в

нова. През август 1925 г. в Стокхолм се основава Движение за практическо християнство, наречено „Вяра и живот“, вдъхновено от шведския архиепископ Зьодерблом. На учредителната конференция се разглеждат въпроси от личния, семейния, обществен, политическия и международния живот. В това движение се включват различни църковни представители и само две години покъсно в швейцарския град Лозана се основава Лозанско движение за обединение на Църквите. Конференцията се съсредоточила върху общата вероизповед, църковното служение, тайнствата и отношението между вярващите. През август 1937 г. втората среща на Лозанското движение се е състояла в Единбург, Шотландия, и основните въпроси, вълнували вярващите представители, били за единството на Църквата в живота, както и запазването на мира в света. Следващата година в Утрехт, Холандия, се провело съвещание с пожелание двете организации да се обединят в Световен съвет на църквите със седалище в Женева, Швейцария. Отново - уви! Започналата Втора световна война през 1939 г. парализирала дейността за създаване на Световния съвет на Църквите. Едва през август 1948 г. в Амстердам, Холандия,

се състояла Учредителна асамблея на Световния съвет на Църквите, чиято основна тема била „Безредието в света и Божият спасителен план“. В следващите си асамблеи, провеждани на седем години в различни страни по света, където съществуват християнски мисии, основните задачи за изпълнение са много и в различни направления. Най-значимите от тях са: Точка 4: Да съдейства на Църквите в общата им задача да служат на нуждаещите се; за разрушаване на бариерите, които разделят хората; за осигуряване на справедливост и мир за цялото човечество; да стимулира Църквите в стремежа им към единство, богослужение, мисия и служение.

Създадената обстановка на „студена война“ в годините след Втората световна война изправя будната съвест на християнските лидери пред дилемата: творчество или разруха, доверие или неприязън, братство или отчуждение... Ледовете на недоверието се разчупват бавно. Необходимо е да се създаде мост над враждебно настроените граници и по този мост да преминат в двете посоки християни с добри сърца и палмови клонки. Тъй като пожарите и на двете световни войни започват от Стария континент, европейските посланици на мира се чувстват длъжни да укрепят доверието между европейските народи, а по този начин косвено да повлия-

На стр. 8



Дева Мария Снежна и храмовете, посветени на нея

В католическия календар на 5 август възпоменаваме стара християнска легенда, станала повод да се издигнат храмове - величествени и по-скромни, посветени на Божията майка и нейното чудо. Ето и легендата.

В 356 г. Либерий (по-късно провъзгласен за папа) и един римски благородник сънуват по едно и също време - в нощта срещу 5 август, че в горещото лято вали сняг и покрива хълма Есквилино в Рим (в античността Монс Циспиус), а на други места в града няма сняг. В съня и на двамата се явява Дева Мария и ги моли там, където видят снега, да построят черква в нейна чест. На сутринта Либерий отива на посоченото място и действително намира там прясна снежна покривка. Веднага нарежда да се построи базилика, посветена на Дева Мария. Наричат базиликата „Либерийана“, по името на основателя ѝ. Всъщност това още не е „Санта Мария Маджоре“. Едва след Ефеския събор папа Сикст III, използвайки основите на тази базилика, изгражда в 431 г. „Санта Мария Маджоре“. По-късно тя е престолявана няколко пъти, като запазва основите си на раннохристиянска базилика, неколккратно допълнена с части в романски и късноготически стил.

Днес базиликата ни смайва с красотата си и с превъзходното съчетание на различните стилове в екстериора и интериора.

Фасадата представлява синтез от няколко компонента. Изградена е от Фердинандо Фуга в 1743 г. Върху портика се издига елегантна лоджия с 3 дъговидни портала. На гърба ѝ се виждат мозайки от XIII в., които представят Дева Мария и чудото със снега. Вътрешното пространство е оформено като трикорабна базилика с касетъчен таван, работа на Джулиано Сангало. Над тази част се издига романска камбанария от XIV в. Тя приятно контрастира със страничните две по-късни постройките. Фасадата на хора е хармонична творба на Карло Райналди от XVII в. Тя е оброчена от два късноренесансови купола, които свързват капелите „Сикстина“ и „Паулина“.

Касетеният таван е от V в.; по-късно е позлатен с първото злато, донесено от Америка. На стените на средния кораб има 36 мозайки от V в. със сцени от Стария завет. Други мозайки от същия период са тези в абсидата и на триумфалната порта - последните представят живота на Исус. В по-късно засводения таван са мозайките, които представят коронацията на Дева Мария от Якопо Торити в 1295 г. Преди да работи в „Санта Мария Маджоре“, Торити украсява с мозайки абсидата на базилика „Латерана“. Балдахинът в „Санта Мария Маджоре“ е дело на Ф. Фуга, а създаденото в XIX в. конфесио¹ е от Веспиниани. Там са поставени релефи от Рождественската пещера.

Базиликата е своеобразна галерия с произведения на изкуството. В десния кораб е разположена кръщелната ка-



„Сънят на благородника“

Худ. Бартоломе Мурильо

пела, осъществена в 1605 г. от Фламинио Понцио с ценни скулптури и фрески от Пасиняно. В края на десния кораб е капела „Сикстина“, изградена по заповед на папа Сикст V в 1585 г. с архитект Доменико Фонтана. Там е гробът на Сикст V, до този на Пий V. Както става ясно от годината на създаването ѝ, капелата е от времето на контрареформацията. Мраморът, от който е изградена, е от Септициодиума² на Палатина. Куполът ѝ е разделен на 8 сегмента и е украсен с обли фрески, разположени в редове. От двете страни на голямата капела са разположени две странични малки капели. От тук се влиза в капелата на Христовата пещера, където първоначално се пазели реликвите от Христовата пещера. Днес там се намира красива ясла с фигури на свети Йосиф, тримата мъдреци, магарето и кравата от Арнолфо ди Камбио и от Валсолдо - Мария и Исус. В оратория е и фамилият герб на Джан Лоренцо Бернини³, покрит с тесен каменен шрифт.

Капела „Паулина“ се намира на срещуположната страна от капела „Сикстина“. В капелата е гробът на папа Павел V, като монументът му е дело на Фламинио Понцио от 1611 г. И тук има ценни произведения на изкуството - фреските в купола са от Циголи, като в четвъртината от кръстатия свод фреската е на Кавалиер д'Арпино. Част от капелата е разрисувана от Гуидо Рени и Пасиняно. Олтарът - с ценните си декорации от полускъпоценни камъни и мозайка - е работа на Евгений Райналд. В капела „Паулина“ повече от творбите - главно стенните декорации, принадлежат към епохата на маниеризма⁵. Инспирирани от средновековната естетика са мозайките на фасадата. Плиткият релеф, представящ папа Либерий с макет от базиликата в ръце, е дело на Мадерно, а иконата на Дева Мария над олтара е във византийски стил. Тази икона (или формата на репродуцирането ѝ тук) преданието определя като излязла изпод ръката на самия свети Лука.

В базиликата има още една капела - „Сфорца“, дело на прочутия Микеланджело, съ-

ворена в годината на смъртта му - 1564 г., и завършена от ученика му Джакомо дела Порта.

Не само появата на „Санта Мария Маджоре“ е инспирирана от старата легенда. Други черкви в Европа, а навярно и на други континенти напомнят легендата.

Прахката „Мария Снежна“ е основана от Карл IV в 1347 г. също по прочутата легенда. Черквата е в късноготически стил, от основата до върха висока 39 м, а само куполът е с височина 34 м. Планирана е като трикорабна базилика и към нея има мъжки кармилитански манастир. След катедралата „Свети Вит“ тя е най-голямата черква в Прага и свидетелства за коронацията на Карл IV.

През Хусиската война строителните работи прекъсват, но до XIV в. главният хор вече е твърдо установен.

В 1603 г. в храма идват францисканци, изпратени от кайзер Рудолф II. Те я дострояват и завършват работата по нея в 1610 г.

На главния олтар има икона, която напомня за чудото в Рим. Олтарът е построен в 1625 г. в късноготически стил и е резбован, триетажен. Под

хора се намира капелата на свети Михаил. Там е осветен главният олтар.

В 1662 г. в черквата е поставена чудотворната статуя на Дева Мария от местността Стара Болеслав. Намиращите се в двора на черквата две ка-

овчари и млекари и е посветена първоначално на свети Йероним. От 1782 г. вече е посветена на Мария Снежна. Ерцхерцог Йохан я посещава в 1810 г., след 15 години - в 1825 г. запада, но по-късно е ремонтирана основно и в 1860 г. празнува 200-годишен юбилей. Гостите са 15 000 души. Осветена е от папа Пий IX, а за 300-годишния си юбилей отново е ремонтирана под ръководството на свещеник Петер Фелдбаумер.

Скромна, разположена в красив ландшафт, е черквата „Мария Снежна“ на Шварцзее, по пътя за връх Матерхорн в Швейцария, осветена в 1784 г.

В Ретенбах - диоцез Аугсбург (Германия), храмът „Мария Снежна“ празнува в 2010 г. 300-годишния си юбилей.

Така едно чудо или една легенда вдъхновява строежа на черкви с истинска художествена стойност - места за искрена молитва сред красивата природа, където вярващите могат да благодарят на Създателя за безкрайната Му милост.

Майя ХИЛДЕГАРД

БЕЛЕЖКИ:

1. Конфесио - малка площадка пред олтара, в която в гробна камера са били поставяни мощи на мъченици и основатели на храма, понякога оградена с ниска ограда. Обикновено свещеникът давал причастието, заставал в ограденото място, където миряните нямали достъп. Отношението на силно страхопочитание и смирена боязнь пред Евхаристията се е развило особено силно в епохата на барока, затова в много храмове от тази епоха днес намираме конфесио.

2. Септициодиум - великолепна седеметажна постройка с колони в Рим.

3. Ораторий - част от храма, където право да влизат и се молят имат само клириците.

4. Джан Лоренцо Бернини (1598-1680) - велик скулптор, представител на италианския барок, автор на колоната на площад „Свети Петър“ в Рим, на фонтана „Ди Треви“, на редица скулптури - една от най-известните и христоматийна за барока е „Видението на света Тереза“.

5. Маниеризъм - художествено направление в изобразителното изкуство, възникнало в прехода от късния ренесанс към ранния барок. Характерно е с неестествено удължените форми и движения на фигурите, липса на психологизъм при портретната характеристика, неопределена перспектива. Изображението на формите развива голяма и дори прекалена виртуозност.

8

ИСТИНА
VERITAS

Брой 8 (1489)
август 2014 г.

Единство и разделение на Църквите

От стр. 7

ят на световния стремеж за мир. През 1957 г. в гр. Лизелунд, Швеция, църковни представители на християнски европейски Църкви създават организация, която цели да работи за изпълнение на евангелските заповеди. Работата в следващите две десетилетия е благословена и към 1975 г. в Конференцията на европейските църкви към Световния съвет на Църквите европейските Църкви и църковни общности наброяват 120. Целта е да се поддържат градивни отношения с различни християнски ор-

ганизации и движения, както и със светски такива, работещи за изграждане на доверие. Разбира се, че винаги когато се говори за европейско и световно единство, не трябва да се забравя, че всяка отделна страна има свои социални различия, несъответствия, предразсъдъци, които са проблем в пътя към общозначимото послание за мирни отношения. Още по-трудно е да се говори за църковно единство на вярващите християни, когато вживата практика сред църковните лидери се сблъскват представите на догматичен консер-

ватизъм и добре познатото чувство за превъзходство над другите.

За миролюбивите християни и до днес остава безответен въпросът - могат ли техните молитви да спрат войнолюбивите прояви на групировки от различни страни? Уви! От първия ден на Първата световна война през 1914 г. и създаването на Световния съюз за международно приятелство чрез Църквите благородният порив към всеобщ траен мир се оказва отлагана истина. Сто годи-

На стр. 10

През тази 2014 г. се навършват 70 години от бомбардировките над София. Това нещастие е вече далеч от нас, но не чак толкова много, щом и сега могат да се намерят дълголетници, преживели случилото се.

Никой не трябва да бъде забравен и нищо не трябва да бъде забравено - думи, свързани с последната голяма война в Европа. Те се отнасят и до трагичните събития и драматичните преживявания в София в началото на 1944 г. Поводът да се докосна до тази болезнена тема са няколко запазени писма от онова време, написани от хора, над чиито глави са се сипели бомбите. Споменът за тези хора ме кара да ги направя достояние на читателите на вестник „Истина-Veritas“. Писмата са написани от сестра Мария Каритас Друмчийска от днешния град Раковски, пребиваваща тогава в училище „Санта Мария“ на ул. „Гургулят“ №36 - не само като възпитаничка, но и вече като учителка там, същевременно студентка в университета. Картината на обстановката се допълва от кратко писмо на сестра Мария Беата, но като страничен наблюдател.

Ето извадки от писмата на сестра Мария Каритас до родителите ѝ. Нещо лично преживяно, чуто и видяно...

ПЪРВО ПИСМО:

„15. I. 1944 г. Мили и драги родители!

Извинявайте, че не ви се оба-

Бомбите над София

дих веднага след страшната бомбардировка, но беше ми невъзможно. Сега ще ви говоря ясно и точно, тъй както беше. Най-първо да благодарим на Бога, задето ни помогна поне главите да спасим. У нас паднаха три бомби. Първите две върху старото здание. Цялото се сравни със земята заедно с хубавата ни черквица. Сестра Оберин (настоятелка - б.р.), сестра Луиза и още няколко сестри, които бомбите заварват на стълбите, ги хвърлят заедно с врати и прозорци на улицата. Всички са ранени - коя в главата, коя в краката. С. Оберин има на две места счупени кости и разтърсване на мозъка. За сестра Ерка никой не знае къде е. Изглежда, че е... не дай Боже, затрупана. Не казвайте още на техните. Третата бомба падна на училищната сграда, точно над скривалището, в което бяхме повече от сто души. Бомбата експлодира във втория етаж. Но от силния трясък и разтърсването прозорците се счупиха, печките са изтръгнати от стените. Вратите се изкъриха. Има много ранени. Сестра Христина и още една ученичка са убити. Дано пази Бог никой да не преживява такива страсти, каквито софиянци преживяха. Когато дадох сигнала за тревога, почнахме да се прибираме в скривалището и отец (неясно, като Дамян) дойде и заедно с него молихме броевица.

Точно стигнахме до третата десетица, лампите загасват, аеропланите приближават, чува се гърмеж, удар първи, втори, трети над нас. Стените се рушат, вратите падат, мирис от избухналата бомба изпълва скривалището, дим, задушаваме се от праха и дима. Пищят децата, викат: „Исусе, Мария, Йосифе! Спаси ни, Исусе! Спаси ни, майчице!“ Мъжете от въздушната защита идват и разравят затрупаните, търсят ранените, превързват ги, извличат ги навън. Утихва малко. Излизаме на двора. Страшна картина... Черни сме, като че ли заровени в сажди. Ах, Боже, благодарим ти, че ни запази и пази ни в бъдеще... Автомобили откарват ранените в най-близката болница. Вън аеропланите хвърчат, летят бомбите, загиват хора. Сестра Теодора и аз бяхме заедно с другите в скривалището, точно където бяха убити другите, но по Божия милост останахме непокътнати... Веднага отидохме с една от ранените в Александровската болница, където останахме и вечерта. Тук ни заварих вечерната бомбардировка, която беше много по-страшна от обедната... Аероплани, които пускат ракети и после бомби. С една дума небето гори, долу гори, ад, страшна гледка, страшна картина. Най-после съмна. Тръгваме за къщи, дано намерим някого. Улиците пълни с изплашени хора,

които бягат от града. Къщите - съборени, горят. Като по пътя цели ями, издълбани от бомбите. Стигнахме у нас, всичко гори... Всички се разпръснахме... Не ни мислете, каквото става, Бог е добър, ще ни помогне... Молете се за нас...

Сестра Мария Каритас“

ВТОРО ПИСМО (до семейството на сестра Каритас, написано от сестра Беата, член на семейството - леля):

„Пловдив, 12. I. 1944 г.

Мила Марийке и Зете,

Сутринта научихме за злата участ, която сполетя нашите сестри в София. Сестра Керка изчезнала под развалините на зданието безследно и още една сестра е убила. Нашата Терезка (сестра Каритас)... остана жива и здрава. Днес или утре ще замине с още една сестра за Ореш...

Недейте се тревожи, предайте се в Божията воля. Наближава вече краят на света, трябва сериозно да се готвим за смъртта. Молете се Бог да ви дава силна вяра и любов, та в случай, че дойде изпитанието над нас, да сме готови да го приемем...

П.П. Вижте какво, ей сега ми казаха, че сестра Керка не била изчезнала под развалините, а е само ранена...“

ТРЕТО ПИСМО:

„24. IV. 1944 г. с. Пъжене (където сестра Каритас е евакуи-

рана, днешно село Малчика) Мили родители!

... Страхувате ли се от бомбардировките? Каквото дава Бог. Трябва всяка вечер и когато има опасност да се разкайваме и тогава със спокойствие можем да очакваме смъртта. Ние всеки път чуваме, когато бомбардират София. Просто не мога да си обясня на какво се дължи това, но ударите и гърмежите достигат до нас. Цялата къща се потресва, прозорците дрънкат. Освен това в с. Левски, гара близо до нас, има често тревоги. Нека Бог ни закрила. Миналия понеделник, когато се връщах от Ореш, имаше пак тревога. Всички трябваше да слезем от влака и да се разпръснем из ливадите. Тъй чакахме около половин час. Минаха аероплани, но не ни засегнаха, те имаха друга, по-главна задача: бомбардираха София.

Да се молим всички Бог да се смили над бедното човечество и тури веднъж край на тези страсти. Ето в този момент сега се чуват страшни гърмежи, които идват от доста голямо разстояние. Каквото даде Господ. Да се молим и търпим...

ЧЕТВЪРТО ПИСМО:

„17. II. 1945 г., София

Мили родители!

...Училището ни е заето от ранени войници. Ние учим през ден в други училища, така че работата е по-малко, но това отиване по няколко пъти в училище на ден е доста изморител-

На стр. 11

Общността, в която всички сме живи камъни

От стр. 1

тото ателие беше посветено на музиката - таланта да разбираш и владееш музикалните инструменти и уменията да пееш с най-нежните струни, бликащи от сърцето ти. Това ателие кръстихме „Сладкопояна чучулига“. Четвъртото ни ателие съчетаваше уменията на децата да градят изкуство в сферата на готвенето, декорацията и вкусовите качества на всички продукти. Кръстихме го „Веселият готвач“.

Местността, в която се намирахме, беше тиха, спокойна, много приятна и най-вече предразполагаща да изпълним мисията, на която се бяхме посветили. Още след пристигането и настаняването ни децата бяха запознати с ателиетата и имаха възможността да изберат в какво да участват и да покажат своя талант. След разпределянето последва и така жадуваният и мечтан от всички деца басейн, предлагащ много веселба, смях и забавление. Вечерта съчетаваше броевица, лагерен огън и обожаване; тишина, вътрешно усамотяване и молитва.

Следващият ден започна със сутрешна молитва и литургия. След това последва разходка до Конната база, намираща се недалеч от лагера. Децата имаха възможността да разгледат, да се докоснат и да пояздят конете. Това си беше цяла атракция и един вечен спомен за всички. Следобед последва отново работа по групи. Всяка група се бе



усамотила със своите ръководители и усилено се подготвяше в областта, в която се чувстваше най-силна. В късния следобед нямаше как да пропуснем и басейна. Все пак след дълга разходка и старание имахме нужда и от малко почивка. Вечерта беше посветена на „Шоколадовата фабрика“ - анимационен филм с много поучителни действия, думи и слова, който беше проектиран на децата.

Третият ден от нашия лагер отново започна със сутрешна молитва и литургия. След това имахме беседа, свързана с нашата тема. Искахме да раз-

берем какво е общността според децата, с какво я свързват те, как я приемат и разбират. Чухме много и най-различни определения, сред които бяха: Бог, Исус, Църква, Вяра, Братство и др. Децата се надпреварваха кой пръв да каже какво е общността и с какво я оприличава. Все едно тази сериозна тема за тях бе като игра. Игра, в която се впускаха, без да осъзнават колко много опит ще почерпят от нея. Следобедът включваше отново подготовка и работа по групи и естествено - любимия басейн. Вечерта посветихме на караоке парти - смях, музика, танци и песни с малки и големи.

Четвъртият ден започна както обичайно - със сутрешна молитва и литургия. След това продължихме с разходка до намиращия се близо храм „Свети апостоли Петър



и Павел“. Там имахме възможността не само да запалим свещичка и да се помолим, но и да чуем историята на свещения храм от монахините, пребиваващи и грижещи се за него. Следобед бяха последните подготовки, свързани с четирите работни групи на децата. Последва малка почивка край басейна с няколко игри и забавления. И ето, настъпи финалната вечер - вечерта, посветена на талантите. Всяко дете имаше възможността да се представи в своята най-добра светлина. Всички таланти бяха заедно. Всяко дете беше вложило цялото си сърце и душа, за да даде и покаже най-доброто от себе си. Вечер, изпълнена с много красота, емоции, динамика и добро настроение.

Петък бе последният ден от нашия лагер - ден, в който съ-

бирахме багажа си и бяхме все още под въздействието на силните емоции от изминалите дни. След освобождаването на стаите имахме кратка беседа с децата и възрастните и всеки можеше да сподели това, което е изживял, почувствал и усетил със сърцето си по време на лагера. Имахме и няколко поучителни слова от отец Патрик, отец Страхил и сестра Франческа - хората, благодарение на които всичко това случи. Благодарим ви! Следобед се отправихме към Велико Търново, където гледахме 3D филм. Тук се наложи да се разделим и всеки да потегли към своя град. Последваха много насълзени очи, но нямаше как. Това беше краят на нашия благословен от Господ лагер.

Аниматори и катехисти от енорията в Свищов

9 ИСТИНА VERITAS Брой 8 (1489) август 2014 г.

(Продължава от бр. 7)

Връщаме се към кондак 13 от акатиста на Успение Богородично, който маркира сравнението на Мария с „Чаша на небесния Цар“, преграждайки към потира, носещ Евхаристията, тялото и кръвта Христови, под видовете на тайнството. Молитвата след същия кондак допълва: „Чаша на небесния Цар, в която се разтвори от Духа Светаго Виното на неизчерпаемата благодат“, а икос 8 от акатиста към покрива на Пресвета Богородица заключава: „Радвай се, всезлатни съсъде, в който се приготви за нас плътта и кръвта на божественото Агне“ (като под Агнеца се разбира Христос, пролял кръвта Си за нас). В тази връзка са и нарицателните от лоретанската богородична литания: „Съсъде духовни“ (Vas spirituale) и „Съсъде почетни“ (Vas honorabile). Образно тези знаци са представени като скиния, стомна и чаша за причастие.

Спираме и на икос 6 от Богородичния акатист с думите „Радвай се, море, което потопи духовния фараон“, преграждайки ни към сцената с чудодейното преминаване на Мойсей и народа му през водите на Червено море, описано в книга Изход. Тук ще цитирам требника с догматика глас 5 от службата на светото Тайнство брак: „Някога в Червено море се даде предобразът на непознатата брак Невеста: там виждали Мойсей да разделя водата, а тук Гавриил, служител на чудото. Тогава Израил вървеше в морската глъбина, без да се намъкне, а сега Дева роди безсеменно Христа. Морето след преминаването на Израел остана непроходимо, а Непорочната, след като роди Емануил, остана нетленна.“ На същия ред икос 6 от акатиста добавя „Радвай се, скало, която напои жадуващите с живот“ и пак песен 9 (от утренята на Рождество Богородично) продължава „Ти, който на непокорните люде от камък даде да протече вода, дарувай на нас покорните от неплодната утроба на Богородица плод на веселие да получим“. Раждането от Дева е сравнено с чудодейното избликване на вода от камък в пустинята, описано в Изход 17,

1-7, където Мойсей по повеление Божие ще удари с тоягата си скалата в Хорив и от нея ще протече вода, за да утоли жаждата на разбунтувалия се израилски народ.

Безсеменното зачатие Христово е предизобразено и от камък, който чудодейно се откърва от планината (символизираща Богородица) в съня на цар Навуходоносор, разтълкуван от пророк Даниил (Дан. 2, 34). Камъкът е Христос (станал глава на ъгъла или ключовия, основополагащ камък на новата сграда - царство в домоводството божие), който без човешка (т.е. мъжка в случая с Девата) намеса ще се открие от планината и сурвайки се, ще разбие истукана, вавилонския идол, тоест ще ни избави от робството на греха и злото. Песен 7 от утренята на Рождество Богородично й го вменява с думите „от тебе бо



Стихове и багри*

камен отсечеся не руками мужескими“. А икос 9 на акатиста на Успение Богородично възхваля „Радвай се, света планино, от мъжа на духовните желания Даниила забелязана“. Планината, както и скалата, също ще намерят място сред мариологичните символи, отразени в храма.

Друго сравнение на Богородица е с „Вратата, през която премина Господ“ (по Иезекиил 44, 1-3). Църквата вижда Пресветата Дева като изпълнение на видението на Иезекиил за затворената източна врата на светилището, където единствено Княза ще седне (ще влезе през притвора на тая врата и през там ще излезе). Ето как свети Амвросий Медиолански тълкува това, сравнявайки Мария със затворената врата: „Тя е затворена, защото е Дева и защото Христос е влязъл през нея... Тази врата гледа на Изток, защото тя роди Този, Който изгръ - слънце на правдата.“ Песен 3 на благодарствения канон на Пресвета Богородица славослови „Радвай

се, Владичице, единствена врата, през която едничко само Словото е минало“, а икос 9 от акатиста на Успение Богородично продължава с „Радвай се, врата непроходима, от Иезекиила предзрима“. Епитетът „врата небесна“ (Janua caeli) не подминава и лоретанската Мариинна литания. А в храма пророк Иезекиил ще бъде наричан с градски порти в ръце.

Следващ Богородичен символ е този на руното, предизвестен от пророк Гедеон (според Съдии 6, 36-40). Бог избра Гедеон, за да покаже, че спасението е Негово прерогатив. Бог избра това, което е по човешки незначително, за да подчертае, че спасението е Негова инициатива. Гедеон, който казва за себе си: „Ето и

племето ми е най-бедно в коляното Манасиево, и аз съм най-малък в дома на баща си“, ще бъде избран, за да победи 32 000 медиамци само с 300 мъже - това е знамение Божие. За да разбере, че това действително е неговата мисия, той ще поиска от Бог едно потвърждение, едно свръхестествено доказателство и това е именно чудото с вълното руно. Знак за победата ще бъде чудодейното покриване с роса единствено на руното и нищо друго наоколо. Раждането на Христос от Дева Мария е също едно такова знамение - знак за избора, направен от Бог. Икос 9 от акатиста на Успение Богородично я възвеличава с думите „Радвай се, руно оросено, предсказано на Гедеона“, а руното става атрибут при изгорафисването на Гедеон.

И ще завърши с един красив Богородичен символ - неувяхващата роза. Розата - като царица на цветята - е превърната от църковната иконография в олицетворение на Небесната царица Богородица. Тя е символ също на целомъдрие, подобно на крема. През Средновековието венци от рози са имали право да носят само девиците. Венец от рози се поставя и на главата на приемащата монашеския обет кармитка, символ на мистичното й венчание със своя жених Христос. Тертулиан е първият, който ще нарече християнските девизи „невести Христови“. Девата е наречена Роза тайнствена (Rosa mystica) от лоретанската литания, а „хвалитех“ от навечерието на Рождество я възпяват като Роза възлюбена (шипок любезний).

Царицата на цветята розата често присъства и в друг символ на Приснодевата, взет от книгата „Песен на песните“ (гл. 4, 12 - „Затворена градина е моята страстица невеста, заключен кладенец, запечатан извор“) - това е Затворената градина (hortus conclusus). За ради буйната си растителност градината се превръща в символ на плодovitостта. Икос 7 от акатиста на Успение Богородично възхваля Девата с възгласа „Радвай се като пал-

ма... разцъфтяла, радвай се като кедър в небесния Ливан умножена, радвай се, дърво на живота, насадено в горния рай“. Пак там молитвата след кондак 13 продължава с „живоносна градина, прекрасно цвете, грозде на нашето спасение“, а икос 8 допълва „Радвай се, възнесена в прекрасния рай на горния Насадител, радвай се, въведена в ограда“. Подобно на воал, забулващ лицето на невестата, градините на Изток - заобиколени със своите стени - сякаш ревниво пазят красотата си само за своя обитател. А девственото раждане е сравнено със зеления оазис сред пустинята. Тук можем да добавим и текст от първата паримия на Великия Богоявленски водосвет, взет от Исаия гл. 35, ст. 1-2 - „Тъй казва Господ: Ще се развесели пустинята и сухата земя и необитаемата страна ще се зарадва и разцъфти като крин, великолепно ще цъфти и ще се радва“. Заедно със заключения кладенец затворената градина някак естествено се превръща в символ на девството на Мария. В картини от късната немска готика и ранен италиански ренесанс Мадоната често е представена сред цъфнала градина или сред разцъфтели рози; тя самата е роза в затворената градина (съответно в храма на Ново Делчево не лисва и розата между другите богородични символи). Известен сюжет от възрожденската ни иконография е и „Богородица, Неувяхваща роза“ (по цитат от песен 1, гл. 4 от благодарствен канон на Пресвета Богородица), където съответно Девата е с роза в ръка, а рамката е орнаментирана с други богородични символи, взети от акатиста. В западната живопис цветята имат също своето символично значение - като слънчогледа например, знак на надеждност заради постоянната си обрънатост към слънцето, или карамфила, който заради подправката със същото име (на ит. chiodi di garofano), напомняща на малки гвоздеи, препраща знаково към страданията Христови.

Отец Петко ВЪЛОВ

* Публикуваният тук материал е част от предстояща за излизане книга-фотоалбум за църквата „Успение Богородично“ в село Ново Делчево с богословски прочит на стенописите и иконите в нея, дело на доц. Здравко Каменаров, Милана Стефанова и Жени Павлова.

10 ИСТИНА
VERITAS
Брой 8 (1489)
август 2014 г.

Единство и разделение на Църквите

От стр. 8

ни по-късно международните информационни агенции съобщиха, че от 26 юни до 2 август 2014 г. тихоокеанският флот на САЩ провежда най-големите международни военноморски маневри в света, които включват 25 000 военнослужещи от 23 страни с повече от 200 бойни самолета, 49 кораба, 6 подводници в района на Хавайските острови.

В края на май 2000 г. по въздух, суша и вода в Хамбург пристигнаха стотици хиляди християни от цял свят за юбилейната 2000-годишнина от Раждането на Христос. В избрания град в толерантни чувства и разбирателство съжителстват около 2 милиона население от 180 националности. Понеже няма храм, който може да побере 350 хиляди души - колкото бяха гостите за юбилея, общата литургия при откриването се състоя на Фишмаркет (рибен пазар). Тук гласът на го-

ворещия, усилен от мощни колони, се чуваше ясно и напомняше за дълга на богатите хора да помагат на бедните; силните държави да благотворят по-слабите; егоизъмът да се превърне в любов и милост към страдащите... Мнозинството от присъстващите православници не виждахме трибуната и човека, който проповядваше, затова гласът му идваше сякаш от самото небе и караше хората да разберат, че макар с различни езици и култури те са свързани помежду си чрез любов, която не се вижда, но съществува като надежда за бъдещето, завещано от Бог в Неговото откровение. Тук бяха събрани мисионери на християнски мисии и общности, достигнали различни точки на света, за да благовестят и да извършват милосърдна дейност сред нуждаещите се. И така, събрани на площада, ние съзнавахме, че единство не значи да живеем на една площ, да се храним

всички на обща трапеза, да влизаме в един храм, да говорим един език. А като отправяме обща молитва към Единия небесен Отец, да разбираме, че различният до нас е наш брат и съратник, когото можем да прегърнем и да му кажем: „Обичам те!“

Логично е да се запитаме - какво по-нататък?

Както стихите се надигат в небесните селения и след тях се възцарява покой, така се сменят сезоните на недоволство и дружба. Както е писал старозаветният мъдрец Еклисиаст: „Време има за всяка работа под небото: време да се родиш и време да умреш; време да садиш и време да скубеш насаденото; време да убиваш и време да лекуваш; време да събаряш и време да съграждаш; време да обичаш и време да мразиш; време за война и време за мир“ (Еклисиаст 3, 1-3; 8).

Мариана ЕКЛЕСИЯ

Отговорността

Много пъти стават известни отвратителни прояви на деца - особено на синове - спрямо своите родители. Те се осмеляват да вдигат ръка против тях, дори понякога стигат до убийство...

Един италиански вестник - „Gazzetta del popolo“, пише по този повод следното: „Но може би - и без може би - отговорността за лошото поведение на децата много, много пъти носят самите родители. Родители, които глежат прекалено своите деца, по-късно ще имат от тях големи главоболия. От галени и глезени деца - Бог да те пази! Такива деца обикновено не стават стока... Често дори опират до затвора... А родителите са виновни, защото като малки не са ги упъждали - не са им се карали и не са ги наказвали, когато малките са вършели кражби или други нередности. Затова четем в Свещеното писание тези мъдри думи: „Който жали пръчката си, мрази сина си; а който го обича, наказва го от детинство“ (Притчи, 13, 25).

Децата трябва да разберат, че ако родителите ги наказват, то не го правят от омраза, а от любов, защото желаят чедата им да се поправят от грешките си и да станат по-добри и възпитани.

Бог те вижда всякога

Свети Йосиф Котоленго (1786-1842, канонизиран от папа Пий XI през 1934г., празник на 30 април), когато бил съвсем малък, намерил под един стол 50 стотинки. Неговата първа мисъл била да ги сложи в джоба си и да си купи нещо, но веднага му дошло на ума поучението, което добрата му майка била запечатала в крехката му душа - тя често му казвала: „Чедо, Бог те вижда всякога и навсякъде! Не прави нищо, което обижда Бог.“

Поучението не му давало спокойствие, докато той не отишъл при майка си да ѝ даде намерените стотинки и да ѝ разкаже как отначало мислел да ги укрие и да си купи нещо сладко.

По-късно, станал вече свещеник, обичал да казва: „Когато ония стотинки бяха у мен, струваше ми се, че дяволът се е скрил вътре в джоба ми. Но щом дадох стотинките на майка ми и признах пред нея, че съм искал да си ги взема, напълно ми олекна и аз се успокоих.“

Иди, събери пръснатите пера

Свети Филипо Нери (1515-1595, канонизиран от папа Григорий XV през 1622 г., празник на 26 май) дал за покора на един човек, който бил клеветник, следното наказание:

- Иди си сега у вас - казал светецът - и вземи една възглавница, пълна с перушина. След това тръгни по централната улица на Рим - от единия до другия край на града - и както вървиш, пускай по някое и друго перо от възглавницата по улицата. После тръгни обратно по същата улица, за да събереш пръснатите пера и да ги туриш наново във възглавницата.

- Отче - казал клеветникът - та това е невъзможно! Вятърът ще е пръснал перата из целия град. Как ще мога да ги събера?

Свети Филипо му рекъл: - Да, това е нещо невъзможно. Прав си! Но така е и с клеветата... Като каже някой една клевета, тя тръгва - от човек на човек, от къща на къща - както перата от възглавницата...

С този пример свети Филипо Нери иска да ни даде поучението колко е вредна клеветата и колко мъчно може да се поправи злото, причинено от нея.

Из „Назидателни примери“ на отец Павел **ЙОТОВ**, капуцин

**Раздел втори
Седемте тайнства на Църквата
Глава четвърта
Други богослужения
(Други литургични чествания)
Член 1**

Народната религиозност

1676 За да се поддържа и дава опора на народната религиозност и в случай на нужда да се пречисти и изправи това религиозно чувство, което е в основата на тази набожност, за да се постигне още по-голямо познание на тайната на Христос, е необходим пастирски размисъл. Тяхното упражняване е подчинено на грижата и преценката на епископите и на общите норми на Църквата (Вж. IOANNES PAULUS II, Adh. ap. Catechesi tradendae, 54: AAS 71 (1979) 1321-1322).

В своята същност народната религиозност е една съвкупност от ценности, които с християнска мъдрост отговарят на големите въпроси за съществуването. Здравото католическо народно съзнание се състои в способността за синтез на съществуването. Така това разбиране за света свързва по творчески начин божественото и човешкото, Христос и Мария, духа и тялото, общението и институцията, личността и общността, вярата и отечеството, разума и чувството. Тази мъдрост е християнският хуманизъм, който подкрепя изцяло достойнството на всяко човешко същество като Син Божи, установява основополагащо братство, учи ни да застанем пред лицето на природата, както и да разбираме труда, дава ни основание да живеем в радост и добро настроение дори в житейски изпитания. За народа тази мъдрост е също принцип на размисление, евангелски инстинкт, който позволява спонтанно да се открие кога Евангелието е първата грижа в Църквата или кога то е изпразнено от своето съдържание и заглушено от други интереси (III CONFERENCIA GENERAL DEL EPISCOPADO LATINOAMERICANO, Puebla. La Evangelizacion en el presente y en el futuro de America Latina, 448 (Bogota 1979) p. 131; вж. PAULUS VI, Adh. ap. Evangelii nuntiandi, 48: AAS 68 (1976) 37-38).

Накратко

1677 Свещенодействия или треби се наричат свещените знаци, установени от Църквата, чиято цел е да подготвят хората да получават плода на тайнството и да осветяват различни обстоятелства в живота.

1678 Важно място между требите заемат благословенията. Те съдържат едновременно хвалебствие към Бога за Неговите дела и дарове, както и ходатайствената молитва на Църквата, така че хората да могат да използват даровете на Бога в духа на Евангелието.

1679 Освен чрез литургията християнският живот се подхранва от различни форми на народна религиозност, вкоренени в различни култури. Като внимава да ги осветли със светлината на вярата, Църквата благоприятства формите на народна религиозност, които изразяват евангелски инстинкт и човешка мъдрост и обогатяват християнския живот.

Член 2

Християнското погребение

1680 Всички тайнства и особено тези на християнското посвещение имат за цел последната Пасха на Божия Син, тази, която чрез смъртта Го въвежда в живота на Царството. Тогава се изпълнява това, което Той изповядва във вярата и надеждата: „Очаквам възкресението на мъртвите и живота на бъдещия свят“ (Symbolum Nicaenum-Constantinopolitanum: DS 150).

I. Последната Пасха на християнина

1681 Християнското разбиране за смъртта се разкрива в светлината на Пасхалната тайна на смъртта и Възкресението на Христос, в Когото почива единствената ни надежда. Когато умира в Исус Христос, християнинът „напуска това тяло, за да отиде да живее при Господа“ (Вж. 2 Кор. 5, 8).

1682 За християнина денят на смъртта в края на неговия сакраментален живот е завършек на неговото ново раждане, започнало при Кръщението, окончателното „подобие“ с „образа на Сина“, получено при Помазването на Светия Дух, и участие в трапезата на Царството, което е започнало предварително в Евхаристията, дори ако са му необходими още последните пречиствания, за да облече сватбената дреха.

1683 Църквата, която като майка носи сакраментално в своята утроба християнина по време на неговото земно странстване, го придружава до края на неговия път, за да го предаде в „ръцете на Отца“. Тя поднася на Отца в Христос детето на своята благодат и го полага в земята с надежда, че зародищът на тялото ще възкръсне в слава (Вж. 1 Кор. 15, 42-44). Това приношение се отслужва напълно в Евхаристичното жертвоприношение: благословенията, които го предшестват и следват, са свещенодействия.

II. Отслужване на погребението

1684 Християнските погребения са църковни богослужения. Службата на Църквата в този случай има за цел да изрази общение с починалия, както и да направи общността, събрана на погребението, съпричастна на вестта за Вечния живот.

Из „Катехизис на Католическата църква“

Бомбите над София

От стр. 9

но. Но нека бъде всичко за слава на Бога... Сигурно ви интересува как е в София и при нас. Децата и ние сме стиснати и натъпкани в половината етаж просто като сардели. Освен това дирекцията на училището е на коридора... Спокойствие почти никакво, но кой ти дири спокойствие. Хиляди пъти трябва да благодарим Богу, че ни оставиха в къщата и не ни сполетя същата участ както сестрите от Клементинската болница, сестрите от Про Ориенте и френския колеж. Те трябваше в продължение на няколко дена да се изселят, без да могат да вземат покъщнината си. Както виждате, Бог не забравя никого. Едни Той помилва чрез бомбите, други чрез други неволи и нужди. Всички сме в Божиите ръце... Иначе в София знаете какво е. Улиците са все още затрупани. По някои дори е затруднено движението. Особено когато вали, всичко се разкалва, тъй че и най-затънтеното селце няма такива локви, както понастоящем в столицата...

Сестра Мария Каритас“

В онези смутни времена пощите, железниците и много обществени комуникации са силно разстроени. Разстоянието София и сегашния град Раковски е доста дълго. В нашето семейство дойде зловещата вест, че там, където е нашата най-голяма сестра - сестра Каритас, в училище „Санта Мария“ са

падали бомби и има убити сестри и ученички. У дома се настани мъката. Баща ни тръгна за София, но как ще достигне до нея... Имал е много перипетии, но все пак намира училището. Казва за какво е отишъл. Завеждат го в една стая, където са наредени телата на убитите. Там да види дали ще разпознае своето момиче. Слава на Бога. Тя не е между тях. Връщането му обратно е пак проблематично, но с новината, която донесе у дома, отново изгря слънцето.

На финала ще напиша мисълта, която ме спохвадаше, докато подготвях материала - „Хора, бдете“, на Юлиус Фучик. Бдете, за да не се повтаря миналото.

Хортензия МЕДАРОВА, Пловдив

Б.р.: На някои може да им се стори, че този текст е много закъснял. Да - и в годините, и за 70-годишнината от бомбардировките. Но май не е никога късно да видим край себе си вярата и упованието в Бог. А и е винаги ог полза да си припомним факти от историята, които някои предпочитат да премълчават.

Всяка история, всеки живот има свои светли и тъмни страни. И е по-добре вместо да се спори имало ли е тъмно и доколко е било тъмно и имало ли е светло и доколко е било светло, да си поискаме прошка и да тръгнем - вече заедно - към, със и във Божията любов.

Редакцията е готова да публикува и други писма и спомени на и за духовници и миряни, отнасящи се до годините след 9 септември 1944 г., в които пътят и животът отговарят на истината.

Колумбия

Католици, евреи и мюсюлмани подписаха историческа декларация

На молитвена среща в Богота католици, евреи и мюсюлмани в Колумбия подписаха историческа декларация, чрез която религиозните общности се ангажират заедно да работят за мира и помириенето в Колумбия. Документът е подписан на 1 юли от архиепископа на Богота кардинал Рубен Саласар, равнина Алфред Голдшмит и от мюсюлманския лидер Ахмад Тайел. „За съжаление дългата история на религиите показва съперничеството между религиозните общности, въпреки че почитат един и същи Бог - обясни кардинал Саласар. - Папа Франциск организира молитвена среща за мир във Ватикан, на която покани лидерите на Израел и Палестина. Следвайки този пример, ние се събрахме, за да изпросим мир за целия свят и най-вече за Колумбия.“

За равнина Голдшмит „молитвата за мир е подходящ повод да се затвори вратата на омразата и насилието както в Колумбия, така и в Близкия изток“. Молитвената среща е била придружавана от религиозни песни и молитви от различните религиозни традиции, а след подписването декларацията е била прочетена от трите религиозни общности. Гост на молитвената среща и свидетел на подписването на декларацията е бил вицепрезидентът на страната Анхелино Гарсон, който в словото си е подчертал, че този жест може да бъде пример не само за колумбийците, а и за всички народи, които се намират в ситуация на братоубийствена война.

11 ИСТИНА
VERITAS
Брой 8 (1489)
август 2014 г.



Нов Ватикански наблюдател в ООН

Папа Франциск назначи за постоянен наблюдател на Светия престол при Организацията на обединените нации монс. Бернардино Ауза, досегашен апостолически нунций в Хаити. Той ще заеме поста от монс. Френсиз Чуликат, назначен от Бенедикт XVI, чийто мандат започна от 15 септември 2010 г.

Монс. Ауза е роден през 1959 г. в Талибон, Филипините. Дипломатическата му кариера започва през 1990 г. от нунциатурата в Мадагаскар. В периода 1993-1996 е секретар в нунциатурата в България, а след това и в нунциатурата в Албания. От 1999 г. до 2006 г. той работи в държавния ватикански секретариат, а след това и в постоянната мисия на Светия престол в ООН (2006-2008).



Куба

Започва строежът на първия след революцията католически храм

Петдесет и пет години след кубинската революция в град Сандино, провинция Пинар де Рио, ще бъде изграден първият католически храм. Изборът на града не е случаен - именно тук се появява едно от многото селища „pueblos cautivos“ (пленени селища), създадени от комунистическото правителство, за да се отдалечат насилствено хиляди семейства от техните родни места с обвинението, че са участвали или са сътрудничели в организирането на въстанието в Ескамбрай в началото на шестдесетте години от миналия век.

Новият храм ще бъде построен благодарение на помощта на енория „Свети Лаврен-

тий“ в Тампа, САЩ, чиито вярващи в голямата си част са кубински бежанци. Черквата ще бъде построена в центъра на града на площ от осемстотин квадратни метра и ще може да побира около 200 вярващи.

„От дълги години очаквахме строежа на една черква - посочва енорийският свещеник на Лос Мартинас и Сандино отец Сирило Кастро - и сега най-после можем да кажем, че сме на прав път.“ Неотдавна свещеникът бе на посещение в Тампа, където се е срещнал с представители на местната Църква и е получил волните дарения на вярващите за изграждането на храма.



Град Ефес

След 29 юли 1891 г., когато отците лазаристи, преподаватели в колежа „Сърце Исусово“ в град Измир, следвайки указанията на ясновидката Анна Катерина Емерих (1774-1824 г.), откриха къщичката на Дева Мария на върха на Bulbul dag (Планината на славея), името на древноелинския град Ефес отново се вмести в ежедневието на християнския свят.

От тази паметна дата води началото си и традицията всяка година на 15 август поклонници от цял свят да се стичат на планината Bulbul dag пред къщичката на Пресвета Богородица, откъдето с тяло и душа е отнесена в небето, събитие, което Светата църква чества именно на 15 август.

Специално за мнозинството българи Ефес стана известен след 10 ноември 1989 г., когато някои туристически агенции насочиха родни летовници към беломорския курорт Kuşadaşi (Птичия остров), намиращ се в подножието на споменатата планина.

Във времето, когато великият Рим все още е бил неизвестно за световната история селце, старозаветният град Ефес е бил средище на оживена търговска и културна дейност. Освен това извест-

ността му била гарантирана от храма, посветен на богинята Артемида Полимаста (богиня на плодородието) - едно от седемте чудеса на света, от философа Хераклит, живял в Ефес (550-480 преди Христос), от престоля през 333 г. пр. н. е. на император Александър Велики. Според Херодот (484-420 преди Христос) - изключително ценния историк от древността - градът и околностите му „се радват на най-ясното небе и на най-благоприятния климат“, има благоприятни условия за отглеждане на смокини, маслини, тютюн.

Християнският Ефес дължи своята известност на коренно различни причини. Развитие на града благоприятства за разпространяване на Христовото благовестие „сред всички жители на Азия, както юдеи тъй и елини“ (Деяния 19, 10). В Ефес са съчинени някои от важните писания в Новия завет: посланията на апостол Павел - първото до коринтяните, това до филипяните, а твърде вероятно и това до галатяните; Евангелието според свети Йоан Богослов, трите му послания, както и книгата „Откровение“. Тези факти определят Ефес за главен духовен център на Седемте църкви, за които свети Йоан Благовестителя споменава в „Откровението“ (1, 11).

Съществуват също така и факти, не по-малко значителни от посочените, дължащи се на пребиваването в Ефес на Пресвета Богородица, на свети Йоан - ученика, когото Исус

Тезе вече подготвя честванията през 2015 г.

От началото на юли започнаха най-големите срещи в Тезе. Всяка неделя хиляди млади хора идват в икуменичната общност, за да живеят една седмица на споделяне и молитва.

През цялото лято тези млади хора от всички континенти ще продължат да развиват размишлението, предложено от брат Алоис - приор на Тезе, за да търсят нови форми на солидарност в днешния свят.

Това търсачество е съставна част от пътя, който води до годишнините, които общността ще чества през 2015 г. - 75 години от своето учредяване и 100 години от рождението на своя основател брат Роже, 10 години след смъртта му. Кулминацията на честванията ще бъде от 9 до 16 август 2015 г. Тогава международна среща ще събере заедно с младите хора представители на мирската общност Тезе,

на Църквите и на хората в нужда.

В допълнение към това централно събитие през юли догодина друга среща ще събере младежи, които живеят монашески или религиозен живот, заедно с отговорници на католически, православни и протестантски конгрегации, общности и манастири... И накрая - в началото на септември 2015 г. колоквиум за приноса на брат Роже богословската мисъл ще срещне млади богослови със специалисти от различни Църкви като кардинал Валтер Каспер, пасторката в Лутеранската църква проф. д-р Елизабет Пармантие, архиепископ Йов Геча (епископ към Константинополската патриаршия - б.р.), доктор по богословие.

По-подробна информация за честванията през 2015 г. можете да намерите на www.taize.fr/2015.

И-В

Президентът на Аржентина високо цени съветите на папа Франциск

Президент на Аржентина е 61-годишната Кристина Фернандес де Киршнер. Тя е избрана през 2007 г. след успешното президентство на своя съпруг Нестор Киршнер (2003-2007), който умира през 2010 г. от сърдечен удар. През това време архиепископ на Буенос Айрес е кардинал Хорхе Бергольо, днешният папа. Той остро критикува президентството за недалновидната политика по социалните проблеми, здравеопазването, образованието, хомосексуализма, абортите, корупцията. Отношенията между президента и Католическата църква толкова се влошават, че католическото

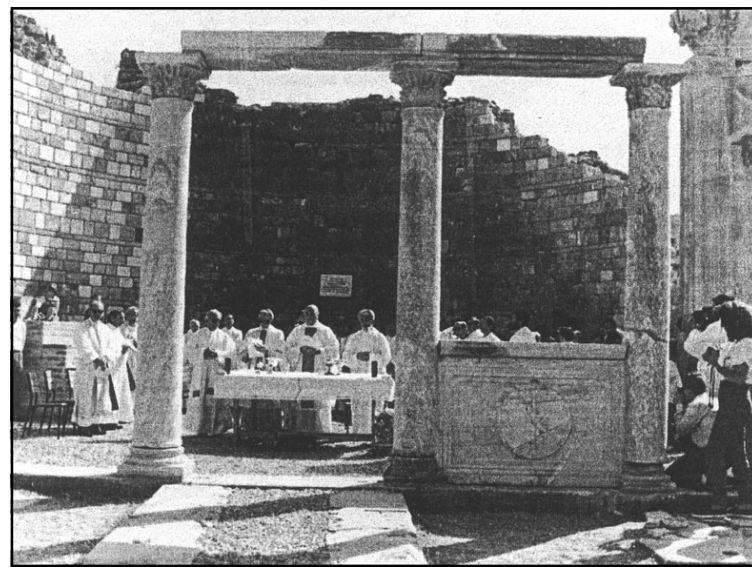
президентско семейство, а след това и Кристина като президент не присъстват на неделните литургии в катедралата на Буенос Айрес, а посещават близкото светилище Лухан.

През 2013 г. настъпва промяната. Аржентинският кардинал е избран за папа Франциск. Аржентинският народ го обявява за „най-великия аржентинец“. Президентката Кристина присъства в Рим на официалната церемония. Папата специално я кани на обед и разговор на четири очи. Кристина има право да му се обажда по всяко време по всякакви въпроси, свързани с Ар-

жентина. На Световната младежка среща през август 2013 г. в Бразилия тя се среща с папата. През март т. г. посещава Светия отец в Рим и се уговарят официално той да посети родината си Аржентина през 2016 г.

Днес Кристина де Киршнер редовно присъства на църковните служби в катедралата на Буенос Айрес и се среща с новия архиепископ Марио Аурелио Поли, когото папа Франциск издвигна с кардиналски сан през февруари т. г. От 36-милионното население на Аржентина над 33 милиона са католици.

Петър КОЧУМОВ



Света литургия в храма „Успение Богородично“ в Ефес, където през 431 г. съборните отци провъзгласиха Дева Мария за Теотокос - Божия майка

обичаше, на Мария Магдалина, на свети Тимотей, ученик и приятел на свети Павел апостол, на света Ермиона - дъщеря на дякон Филип, съратник на свети дякон Стефан, първомъченика (Деяния 6, 5 и 21, 8), на свети Максим - мъченик през 250 г. при император Даций, на светците Марцелий, Теостерик, Ипотий, Андрей, Теодосий и други мъченици при гоненията по време на императорите Лъв Изаврий и Константин Копроним, върли иконоборци (725-843).

Най-голямата си известност из целия свят Ефес дължи най-вече на състоялия се през 431 г. в града църковен събор. Той се провел в построената преди събора базилика. Тя е и първият храм в света, посветен на Дева Мария. На този събор Девицата от Назарет е провъзгласена за Теотокос, т. е. за Богородица, в потвърж-

дение на Никейския символ на вярата.

Град Ефес не избегна през вековете съдбата на другите градове от Западна Мала Азия. Завоювана и управлявана от елини, перси, римляни, готи, араби, византийци, османци, днес техни следи са все още видими благодарение на разкопките, предприети от археолозите през втората половина на XIX в. Данни и снимки на паметници, храмове и гробници илюстрират учебниците по история.

Всичко това предизвиква международни потоци от туристи всяка година да посещават Ефес и Мегует Ана еви (къщата на Майка Мария). Това наименование се появи след 1950 г., когато архиепископът на Измир Джузепе Дескуфи основа признатото от държавата сдружение „Panaya

Karuludernegi“ (Сдружение „Врата на Пресветата“), по-късно променено в Мегует Ана еви - наименование по-близко до мохамеданското предание, според което Мария е Майка на Реугамбер Иса (на пророка Исус).

Тъй че няма нищо чудно във факта, че сред поклонниците в къщичката на Майка Мария - не от любопитство, а с вяра и почит - идват и проверени последователи на пророка Мохамед.

В помощ на историята ще добавя, че архиепископ Джузепе Дескуфи, преди да бъде посветен в епископски сан от апостолическия делегат Анджео Ронкали в съслужение с арменския архиепископ Асмаджан и с гръцкия архиепископ от източен обред Варухас, бе преподавател във френския лицей „Сен Беноа“ в Истанбул. В този лицей преподаватели бяха и отците лазаристи Димитър Богданов и Иван Янев, а в девическия лицей - сестра Розалия, викентинка, леля на журналистката Божана Димитрова и на Кирил Диманов - диригент в катедралния храм „Успение Богородично“ в София през четиридесетте години на миналия век. Ученици в същия лицей са били Тодор Каблешков, Стоян Михайловски, отец Андрей Славов - автор на „Киевският затворник“, но продължил образованието си в семинарията на отците капуцини „Сен Луи“, и мнозина други българи, сред които са децата на известния истанбулски търговец, родолюбеца Стефан Ковачев, а също и авторът на тези редове.

Иван ТЕОФИЛОВ

12

ИСТИНА
VERITAS

Брой 8 (1489)
август 2014 г.